

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

§. I. Refelluntur Maimburgi argumenta ab exemplis Leonis, Vigilij, Honorij,
Silvestri Pontificum, & Concilij Arelatensis petita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

DISSERTATIO III.

In

Qua refutantur, quæ Maimburgus in
favorem secundæ Propositionis Parisiensis pro-
ducit, conaturque Romanum Pontificem Concilio
Generali submittere.

§. I.

Refelluntur Maimburgi argumenta ab ex-
emplis Leonis, Vigilij, Honorij, Siricij, Silvestri
Pontificum, & Concilij Arelatensis petita.

SUMMARIA.

1. Concilia si Acephala sint, aut Pontifici opposita, aut ab eo non confirmata; non esse certa Spiritus Sancti organa, nec erroris expertia, idque testimonio Patrum, ipsiusque Maimburgi, & rationibus probatur.
2. Majorem esse Pontificis, quam Concilij auctoritatem, verbis exemplisque probatur Leonis Magni, frustra Maimburgo circa unum, alterumve Leonis verbum rixante.
3. Pertexitur Vigilij historia. Nestorij mores, promotio, hereses, damnatio, extrema.
4. Nestorij libri edicto Theodosij flammis cremati, eorum loco à Nestorij Clientibus Theodori Mopsuesteni scripta varijs linguis vulgantur.

A Euty-

2 Dissert. III. §. I. Refelluntur Maimburgi argumenta,

5. Eutychetis error, & Concilium Chalcedonense, in quo Theodoros Cyri, & Ibas Edeffe Episcopi absoluti, & quas ob causas?

6. Bellum tribus Capitulis indictum odio Eutychianorum Concilio Chalcedonensi adversantium. Vigilus consilij anceps in omnem se partem versat, fugitque Theſsalonicam.

7. Concilium Constantinopolitanum. Vigilij pro tribus Capitulis constitutum, & rationes. Tria capitula in Concilio Constantinopolitano damnata, cui & Vigilus subscripsisse fertur concordie studio.

8. Causam trium Capitulorum nihil ad fidem spectasse, Gregorij, & Pelagij Pontificum, & totius ferè Occidentis testimonio, exemploque probatur, qui in causa trium capitulorum oblucri Concilio Constantinopolitano non prius destitit, quam Pontificum auctoritate vinceretur. Nec Vigilium mutatis toties sententijs errasse.

9. Honorij PP. innocentia multis modis ostenditur: ac etiam si admittas hereticum fuisse, nihil contra Pontificum auctoritatem concludi.

10. Ex Concilio Arelatensi nihil contra Pontificis auctoritatem colligi, sed multa pro illa, ubi etiam Maimburgi errores notati; & luculentissimum Zosimi Pontificis testimonium.

11. Siricij quoque Exemplum nihil contra Pontificis auctoritatem, sed pro illa potius militare.

12. Ex Gerberti Historia stabiliri potius Pontificis auctoritatem, quam everti; & quam malâ fide eam recitet Maimburgus.

I.

More suo Maimburgus prælium initurus ingenti buccinato pugnae præludit, videlicet: (a) Nunquam elapsis retrò annis in Ecclesia dubitatum esse, quin Concilio universali Pontifex subderetur: hanc unicam & veram causam esse, cur elapsis temporibus de hac questione altum silentium fuerit; id se verò factis exemplisque

(a) Maimb. Traittè Histor. fol. 197.

plisq̄ue probaturum, quibus opponere nihil possis. Sic ille ingenti pompā verborum aures auditorum animosq̄ue captans. Cæterum quā malè hujus Auctoris promissa rebus ipsis respondeant, floresq̄ue Autumnī æmulentur colore tantum nobiles, & fructuum steriles; jam Lector didicerit quā plurimis experimentis, & quæ mox dicam, adhuc clariùs aperient.

Subesse Concilia Romano Pontifici in Regali Sacerdotio (a) copiosè probatum est, idque scripturæ & Conciliorum tam claris testimonijs, ut planè responderi ad ea nihil possit: nec ipse Maimburgus aliquid reperit, quod opponeret tam evidentibus argumentis, & idè illa omnia silentio transmissit, fugam quā prælium malens desperatā victoriā; nihil eorum, quæ illic dicta sunt, repetendum duxi, sed solum quæ Maimburgus scripsit, examinabo, temporis ac verborum parcus, & unicæ veritati intentus; ergo rem ipsam aggredior.

Opponit. (b) Spiritus Sanctus est, qui in Concilijs Oecumenicis loquitur, & cui soli infallibilitatem Concilij debemus; quemadmodum plurium ac discordium vocum concentus, & harmonia, non organis, non fistulis, sed artificii, ac Musico debetur instrumenta moderanti, & idè in decisione ac Decretis primi Hierosolymitani Concilij hæc verba leguntur: *Visum est Spiritui Sancto & nobis.* Anima ergo Concilij est Spiritus Sanctus, atqui Pontifex Romanus subest Spiritui Sancto, ergo etiam subest Concilio, cujus voces & Decreta, sunt voces & decreta Spiritus Sancti.

12. Verum est Spiritum S. per Concilia loqui, & voces Concilij Universalis voces esse Spiritus Sancti juxta illud Christi Domini: *Non enim vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris mei, qui loquitur in vobis.* Cæterum non omne Concilium est aptum organum Spiritus Sancti, nec omnes Concilij voces sunt Spiritus Sancti; quis enim dicat Decreta Conciliorum Ariminensis, cui 400. Patres assederunt, Ephesini secundi, cui 128. Antiocheni, Basileensis, aliorumque, in in quibus toties, tam graviter erratum est, à Spiritu Sancto fluxisse? & de quibus Gregorius Nazianzenus (c) conquestus est: *Nunquam sine periculo & offensione Sacerdotum haberi Conventus, & nullius Concilij finem*
latum

A 2

(a) Regal. Sacerdot. l. 2. à f. 275. (b) Maimb. cit. cap. 17. fol. 201. (c) Gregor. Nazianz ep. 55. ad Procop.

4 Dissert. III. §. I. Refelluntur Maïmburgi argumenta.

latum, faustumque visum à se esse. Sicut ergò non omnis fistula canenti apta, ita nec omne Concilium est aptum organum loquentis Spiritus Sancti: sed illud tantùm, quod Oecumenicum est, quod legitime convocatum, approbatumque à Romano Pontifice, ut alibi probatum est. Quomodo enim erit Concilium Universale, quod integrum non est? quomodo autem integrum, cui Caput deest? integrum Templum fundamento destitutum? Integra Familia Oeconomi aut Vicarij expers? Cùm ergò Pontifex Romanus sit Caput, fundamentum, & Paterfamilias Ecclesiae; tam non potest sine illo, ejusque assensu Concilium dici Universale, legitimum, integrumque, quàm non potest exercitus sine Duce, domus sine fundamento, familia sine Oeconomo integra dici. Apparuitque id ipsum in prima Illa Synodo Hierosolymitana, quam merito exemplar omnium aliarum dicas; in qua licet omnes Spiritu Sancto abundarent, non prius tamen vox Spiritus Sancti audita, aut contentiones pacatae, quae Sanctos Antistites agitabant, quàm Petro sententiam praeloquente, ac viam Spiritui Sancto parante.

Audi sacrum textum. (a) *Conveneruntque Apostoli & seniores videre de hoc verbo: (b) Cùm autem magna conquisitio fieret, surgens Petrus dixit ad eos: quid tentatis DEUM imponere jugum super cervices discipulorum, quod neque Patres nostri, neque nos portare potuimus? Tacuit autem omnis multitudo. Ubi vides prius Concilium varijs opinionibus agitarum esse, quàm Petrus loqueretur: postea eo sententiam proferente, lite jam velut finita, omnium silentium esse consecutum. Hæc etiam causa fuit, ut sæpè à Patribus dictum sit, nullum valere Concilium, nullòsque Canones præter Romani Pontificis auctoritatem sanciri posse; quia videlicet credebant Patres, ut animam in corpore capitis experte mutam esse; ita nec Spiritum Sanctum in Concilij loqui, nisi per caput Ecclesiae, quod est Romanus Pontifex. Audi eorum verba. Patres Concilij Romani sub Damaso PP. (c) *Numerus Episcoporum, qui erant Arimini congregati, præjudicij vim habere non debet, præsertim cum formula illa composita sit, neque Episcopo Romano, cujus sententia ante omnia expectanda erat, nec Vincentio, neque alijs consentientibus. Et Gelasius I. Cognoscant igitur illud secundum scripturas sanctas, traditionemque Majorum, secundam**

Ca-

(a) Actorum 15. (b) Patres Concil. Roman. Anno 359. (c) S. Gelasius Tom. 9 de Anath. Vinc. ab init. T. 2. Concil. Obijt Anno 496.

Canones regulasque Ecclesia, pro fide communi & veritate Catholica & Apostolica, pro qua hanc fieri Sedes Apostolica delegavit, factamque firmavit, à tota Ecclesia indubitanter recipi (loquitur de Synodo Chalcedonenſi) alia autem, quæ illic prolata ſunt, vel potiùs ventulata, quæ Sedes Apostolica gerenda nullatenus delegavit, mox à Vicarijs Sedis Apostolica contradicta manifeſtum eſt. &c. Ubi vides illa tantùm ab Ecclesia recipi Concilia, quæ & quatenus à Sede Romana ſunt approbata, quæ verò & quatenus approbata & confirmata non ſunt, nec in Ecclesia recipi oportere.

Nicolaus I. (a) Denique in Universalibus Synodis quid ratum, vel quid prorsus acceptum, niſi quod Sedes B. Petri probavit, ut ipſi ſciitis: ſicut e contrariò, quod ipſa ſola reprobavit, hoc ſolummodo conſtat hæcenus reprobatum. Et S. Leo IX. (b) Non lateat vos, non debere præter ſententiam Romani Pontificis Univerſale Concilium celebrari, aut Episcopos damnari, vel deponi; quia eſt licet examinare, definitivam tamen dare ſententiam abſque conſultu Romani Pontificis non licet dare, quod in ſacris Canonibus ſtatutum poteſtis invenire. Scilicet, quia omnium Eccleſiarum Majores & difficilioreſ cauſe per ſanctam Sedem definiendæ ſunt. Socrates (c) de Concilio Antiocheno loquens: Julius Romanus Episcopus neutiquam aderat, nec quemquam, qui ejuſ locum ſuppleret, eò miſi, cum Canon Eccleſiaſticus habeat, non oportere abſque ſententia Romani Pontificis Decreta Eccleſiis ſanciri. Et infra: (d) Julius Episcopus, iſ qui Antiochia convenerant, per literas reſpondit, eos contra Eccleſiæ canoneſ egiſſe, cum Canon Eccleſiaſticus vetet, ne Decreta abſque ſententia Episcopi Romani Eccleſiis ſanciantur. Et Sozomenus: (e) Lex eſt ad Sacerdotij dignitatem ſpectans, quæ pronuntiat acta illa irrita eſſe, quæ præter ſententiam Episcopi Romani conſtituuntur. Si ergo ex Sanctorum Patrum, Canonumque ſententia, quæ in Concilijs ſtatuuntur, niſi à Romano Pontifice approbentur, irrita & nulla ſunt, nec recipi ab Ecclesia debent; neceſſariò ſequitur, ut Concilium Pontifice deſtitutum, aut quod pejuſ eſt, Pontifici oppoſitum, non eſſe Spiritùſ Sancti organum, ſed falli & errare poſſe; quí enim ſint voceſ & organa Spiritùſ Sancti, quæ irrita, quæ nulla ſunt, quæ ſacris Canonibus adverſa & prohibita, quæ recipi in Ecclesia non debent, quæ improbari poſſunt, quæque ultimam & definitivam ſententiam expectant Romani Pontificis? Sic enim Patreſ loquuntur. Non ergo loquitur Spirituſ Sanctuſ per

A 3 Con-

(a) Nicolaus I. PP. epiſt. 7. (b) S. Leo IX. ep. 4. Obijt Anno 1054. (c) Socrates lib. 2. hiſt. Eccleſ. c. 5. (d) Idem c. 13. (e) Sozom. lib. 2. c. 9.

Concilium Acephalum, & capitetruncatum, quale est, quod Pontifici aut opponitur, aut auctoritate illius & assensu caret. Errat ergo Maimburgus, cum scribit: (a) *Romanos Pontifices, cum Decreta Conciliorum confirmant, nihil aliud agere, quam ut votum suum & suffragium apponant, eadem omnino ratione, quâ alij Episcopi qui Concilijs interfunt, quique Concilio superiores utique non sunt: dicuntur tamen acta Concilij confirmare, cum illis subscribunt, suumque calculum addunt.* Sed ex productis supra testimonijs, quis non videt, quantum intersit inter confirmationem Romani Pontificis, aliorumque Episcoporum? si enim Romani Pontificis assensus & confirmatio æquè ac unius ex alijs Episcopis, non est absolute necessaria, cur ergo Patres, ipsique Canones toties repetunt, irrita, cassa esse Concilia, sacrisque Canonibus adversa, & prohibita, quæ neque recipi in Ecclesia debeant, nisi accesserit Pontificis confirmatio? quomodo irrita? quomodo cassa, si nihil necessarium illis desit? quod si confirmatio Pontificis nihil habet supra aliorum Episcoporum confirmationem, ergo dicentur cassa, irrita, prohibita, improbara Concilia, quibus votum unius aut alterius Episcopi, Tholosani v. g. aut Salisburgensis, aut Viennensis, aut Antiocheni non accesserit; quæ omnia & absurdissima sunt, & in Patribus, sacrisque Canonibus nunquam lecta, nunquam audita. Vides in quæ absurda animus ruat semel alienis affectibus tinctus, occupatusque, & veritati oclusus. Ergo antè Pontificis assensum imperfecta Concilia, nec satis certa, quæ in illis decreta sunt: idque ex principijs à Gallis & Maimburgo admissis omnino consequitur. Faretur enim in Tractatu historico de prærogativis Ecclesiæ Romanæ: (b) *Pontificis partes & munus esse, ut iudicium & sententiam ferat in causis majoribus, & fidem ac mores spectantibus; quod his verbis Gallicè expressit: C'est à lui de juger des causes majeures, comme sont celles, qui regardent la foy, & qui sont ambiguës, le costumes Universales, &c. dont le jugement lui appartient, & lui doit estre rapporté, &c.* Si ita est, & toties à Patribus inculcatur, ergo Summi Pontifices, cum Concilia confirmant, in quibus maximæ tantum causæ fidei morumque agitantur; non solum id agunt, quod reliqui Episcopi, hoc est, nudum suffragium & votum ferunt; (id enim non esset ulla prærogativa Pontificis Romani, cum ad singulos Episcopos pertineat) sed in-

(a) Maimb. Traitté histor. ch. 27. f. 209. (b) Maimb. Traitté histor. ch. 5. f. 61

super ultimum iudicium & sententiam dicunt, aded ut *probare aut improbare possint* à Concilijs Universalibus decreta, ut Nicolaus primus loquitur. Nec tamen frustra sunt Concilia: cum enim ad fidem stabilendam, hæresesque debellandas, non sufficiat decernere, quid credendum sit, sed oporteat insuper rationes credendi in medium proferre, scripturas explicare, quæ ab hæreticis opponuntur, revincere, & manifestæ falsitatis arguere, quodque præcipuum est, de remedijs cogitare, quibus & infecti sanentur, & ad sanos pestis haud perveniat; quis non videt hæc omnia longè copiosius, rutiúsque à Concilio obtineri, ubi ex toto Catholico orbe Patres doctrinâ, pietate, ac experienciâ præcipui conveniunt, quàm à solo Romano Pontifice? nam & duo oculi plùs uno vident; & stellæ, quamvis à sole radientur, & hic solus etiam sine illis diem efficiat; habent tamen suos ac proprios influxus, quibus adjuvant solem, redduntque potentiorum Orbi gubernandò: hoc ergò Patres Pontifici, quod stellæ soli; lucent, juvantque, sed diem non reddunt.

Dices, Concilio Constantinopolitano primo nec per se, nec per Legatos Damasus Pontifex præfedit, & tamen pro Oecumenico & legitimo habitum est; ergò approbatio Pontificis non est Concilio necessaria.

Resp. Non interfuit quidem Damasus illi Concilio, quippe qui eodem tempore Synodum Romæ collegerat, ad quam & Orientales Episcopos evocavit; sed tamen certum est approbasse, & confirmasse, quæ in hac Synodo contra Arianos decreta sunt, id enim expressè Photius testatur libello de septem Synodis, & S. Gregorius M. l. 6. epist. 125. ubi scribit: *Non omnes ejus Concilij canones receptos à Romana Ecclesia esse: Canones, inquit, Constantinopolitani Concilij Eudokianos damnant; sed quis fuerit eorum auctor Eudoxis, minime ostendunt. Romana autem Ecclesia eosdem canones, vel gesta Synodis illius, hætenus non habet, nec accipit, in hoc autem eandem Synodum accepit, quod est per eam contra Macedonianos definitum.* Hic Gregorius apertè testatur, non omnes illius Concilij canones à Romana Ecclesia receptos esse; supponitque penes Romanam Ecclesiam esse, quos Conciliorum Canones prober, improbèque: quomodo ergò major Concilij, quàm Pontificis auctoritas, si penès istum est Conciliorum canones alios falsi damnare, & rursus omnes

omnes examini subdere, an vero, an falso consentiant? planè non est hoc Concilio subdi, sed præesse, nec obsequi, sed imperare.

At, inquit Maimburgus: (a) *Si Decreta in Concilijs sancita nec certa sunt, nec vires habent, nisi post Romani Pontificis sententiam? ergò huius arbitrio steterit, utrum ad fidem aliquid pertineat: & si decretis Nicæni Concilij Silvester Papa abnuisset, ergò & Ariani hæretici non essent, & eorum errores æquè ac alias opiniones amplecti impudè ac sine culpa licuisset, qua omnia absurdissima sunt, & à nemine concessa.*

Resp. Si aliquid roboris huic argumento insit, non minùs Concilij auctoritatem, quàm Pontificis evertit. Quæro enim si Concilium Nicænum decrevisset, filium non esse æqualem Patri; an idèd pro vero haberi id debuisset? aut ante Concilij decreta liberum erat Divinitatem filio adimere? aut Arius nisi post Concilij sententiam hæreticus non fuit? quòd si dicas: hypothèsim illam esse impossibilem, & ut in scholis loquimur, de subjecto non supponente; neque enim Concilium errare posse, aut aliquid contra veritatem in scripturis revelatam definire; & Arium quidem, aliòsque hæreticos etiam ante Concilij sententiam fuisse, quippe qui veritati in scripturis expressæ, agnitæque oblectarentur, nec iudicio Ecclesiæ submitti vellent. Alios verò & pleròsque errasse quidem, non tamen ante Concilij sententiam hæreticos dici potuisse, cum parati essent veritatem admittere, si docerentur. Hæc igitur si tu dicas in favorem Concilij, ego multò magis, majorique jure in favorem dicam Pontificis, ejusque Confirmationis; Pontifici enim, non Concilio dictum: *Super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam.* Pontifici: *Tibi dabo claves regni Cælorum.* Pontifici: *Ego pro te rogabo, ut non deficiat fides tua.* Pontifici denique, non Concilio: *Pasce oves meas.* Cum ergò toties in scripturis habeamus Ecclesiam Pontifici regendam, docendamque; commissam esse: nunquam verò Pontificem Concilio aut Ecclesiæ regendum, pasendumque: cur non malis id dicere, quod scriptura dicit; quàm dicere, quod nunquam & nullibi dicit? Præfertim quia si Pontificis confirmationem removeas, unde constabit Concilium aliquod Universale & legitimum fuisse? unde vota libera non metu, non fraude, non pretio extorta, non ambitione aut contra æquitatem corrupta, ut in Concilijs Ariminensi, Ephesino,

Con-

(a) Maimb. Traittè hist. ch. 17. fol. 209.

Constantinopolitano, ac etiam Chalcedonensi, & Basileensi evenit? Quis me certum firmumque reddet, non æquè alia concilia errasse, aut erratura, si errarunt illa tot, tamque egregijs Patribus florentia? an credam historicis Concilium aliquod Universale & legitimum fuisse scribentibus? quasi verò errantibus Concilijs, & tot Patrum cohortibus unus alterque historicus errorum sit expers: aut fides mea, quæ Divina & certa esse debet, ac etiam, si oporteat, morte fancienda, ex unius aut alterius historici narratione pendeat. At Ecclesia Concilium recipit, & idè legitimum ac Universale esse constat. Imò ut Ecclesia recipere teneretur, oportuit prius constare legitimum & Universale fuisse, unde autem id constabit, si Pontificis Romani auctoritatem & confirmationem submoveas? Deinde Ecclesia non solum recipit decreta, canonèsq; Conciliorum Universalium, sed etiam particularium, imò privatorum subinde Doctorum, non ergò sequitur Concilium legitimum & universale fuisse, quia ab Ecclesia receptum est. Patet ergò ex hæcenus dictis, cum Pontifex confirmat, eam confirmationem non honorariam esse, aut aliorum Episcoporum Confirmationi parem, sed omninò & absolute necessariam.

II. *Opponitur 2.* S. Leo Magnus, quamvis opinionem Eutychetis hæresis damnasset, & duas in Christo naturas litteris ad Flavianum Patriarcham datis egregiè asseruisset, permisit tamen eandem Eutychetis causam in Concilio Episcoporum examinari tanquam in *pleniore iudicio*; imò ad Theodoretum scribens, sibi gratulatur, suam de duabus naturis sententiam à Concilio confirmatam, totòque Orbe receptam esse: sic enim in litteris ad Flavianum scribit: *Quia piè ac religiosè Christianissimus Imperator haberi voluit Episcopale Concilium, ut pleniore iudicio error aboleri possit.* Agnoscit ergò Leo Papa iudicium Concilij esse plenius & superius iudicio & sententiâ Concilij, sicque majorem hujus auctoritatem, quam illius esse. Idem S. Pontifex epistolâ ad Flavianum: (b) *Gloriamur, inquit, in Domino, qui nullum nos in nostris fratribus desiderium sentire permisit, sed quæ nostro prius ministerio desinierat, universa fraternitatis firmavit assensu, ut verè à se prodijisse ostenderet, quod prius ab omnium sede firmatum totius orbis iudicium recepisset.*

B rum

(a) Maimb. Traittè hist. ch. 18. fol. 213. (b) S. Leo epist. ad Flavian. 16.

sum examinari à Concilio posse; nec prius constare an à DEO pro-
dierint, quàm si totius Orbis recipiamur iudicio: quæ omnia ostendunt
Concilia supra Pontifices esse.

Resp. Auctoritatem Romani Pontificis multò Concilijs supe-
riorem esse, nemo clariùs ut Leo Magnus doctrinâ exemplòque
professus est; nec finem mirandi facio, Maimburgum in urbe Re-
gia, & sub oculis tot eruditorum, tantâ fiduciâ res compertissimas
negare, cavillarique circa apices verborum, cum mens & sententia
Leonis sit apertissima, perinde ac si aliquis lucere solem negaret nu-
beculâ tantùm circa illum exortâ, quamvis aliàs mille radijs se
prodat. Audi Leonem & judica. Primò in illa ipsa epistola ad
Synodum Ephesinam data, quam Maimburgus citat, circa finem
hæc Leo (a) scribit: *Fratres nostros Julianum Episcopum, Renatum Presby-
terum, & Hilarium Diaconum misi, qui vice meâ sancto Conventui nostra fraterni-
tatis intersint, & communi nobiscum sententiâ, qua Domino sint placitura, consti-
tuant; hoc est, ut primitus errare pestifero damnato, etiam de ipsius, qui impru-
denter erravit, restitutione tractetur, si tamen sensus hæreticos, quibus imperitia
ejus fuerat irretita, plenè apertèque propriâ voce damnaverit.* Et Epistola ad
Concilium Chalcedonense: (b) in quo ejusdem Eutychetis causâ
discussa est. *Fraternitas Vestra, inquit, me Synodo existimet præsidere, qui
nunc in Vicarijs meis adsum, & jam dudum in fidei Catholica prædicatione non de-
sum, ut qui non potestis ignorare, quid ex antiqua traditione credamus, non possit
ignorare quid cupiamus. Unde fratres Charissimi rejectâ penitus audaciâ dispu-
tant contra fidem divinitus inspiratam, non liceat defendi, quod non licet credi,
cum secundum Evangelicas auctoritates, Apostolicamque doctrinam plenissimè &
lucidissimè per litteras, quas ad Flavianum Episcopum misimus, fuerit declara-
tum, que sit de sacramento Incarnationis Domini Nostri pia & sincera confessio.* Et
Epistolâ 33. ad Pulcheriam Augustam: *Remoto longarum disputationum
labore Cyrilli Alexandrini Episcopi epistola acquiescat, & epistola mea ad Flavia-
num, quia & mea & SS. Patrum de Incarnatione concors per omnia & una Con-
fessio est, quam si quis existimaverit non sequendam, ipse se à compage Catholica
Unitatis abscindit.* Similia habet epist: 40 & 41. ad Martianum Im-
peratorem. Et 49. ad Pulcheriam Augustam. In quibus imita-
tus est Leo Cœlestinum Antecessorem suum, qui in commonitorio

Leg-

(a) Epist. Leonis ad Synod: 2. Tom. 2. Concil. (b) Leo in epist. 45. Concil.
Chalced.

Legatis suis ad Concilium Ephelinum dato, hæc clarissima & digna memoratu habet. (a) *Auctoritatem Sedis Apostolicæ custodite; siquidem & instructiones, quæ vobis tradita sunt, hoc loquantur, ut interesse Conventui debeatis: ad disceptationem si fuerit ventum, vos de eorum sententijs judicare debeatis, non subire Examen.* Constat ex his omnibus Cælestinum & Leonem præscripsisse, quid credi, quid decerni oporteret, ut videlicet primò hæresis Eurychetis damnaretur, ut à doctrina litteris Cyrilli & Leonis comprehensa ne latum unguem discederent Patres, idque subpœna anathematis: ut disputationibus abstineretur: ut Euryches verbo scriptoque hæresin recantaret, sicque cathedræ restitueretur: ut denique Legati de Patrum Concilijque sententijs iudicium ferrent; ipsi verò Pontificis Romani doctrinam minimè examini, iudicioque Concilij subderent: potèstne aliquid dici imò cogitari, quod ampliùs Pontificis supra Concilium auctoritatem exprimat? aut qui sunt characteres superioris, si isti non sunt? aut quod unquam Concilium tales Pontificiæ auctoritati & Decretis Leges præscripsit, quales Leo Concilij? tantùmque abest, ut Concilium quereretur dolerètque Leonem aliena usurpare, & auctoritatem Concilij debitam in se transferre, ut potiùs summis laudibus Leoni acclamaret, ejusque epistolas velut Cælo lapsas amplecteretur, ut videre est in actis Concilij *actione 2, circa finem.* Nec Leonis potestas intra verba stetit, sed processit in exempla. Cùm enim Patres fidei professionem concepissent, essètque omnium votis comprobata, soli Leonis Legati eam, quòd minùs perfecta, rejecerunt, Patrèsque quamvis oblutantes, ut aliam ederent, cœgère, idque imperio & auctoritate, manifestòque potestatis, quam in Concilium exercebant, argumento. Audi acta Concilij, *actione 5.* Omnes Reverendissimi Episcopi præter Romanos & aliquot Orientales clamaverunt: *Definitio omnibus placet; hæc fides Patrum: qui aliter credit, anathema sit. Paschasinus & Lucentius Vicarij Sedis Apostolicæ dixerunt: si non consentiunt epistolæ Apostolicæ Beatissimi Papæ Leonis, jubete nobis rescriptum dare, ut revertamur.* Vides hic iterùm tantum abesse, ut Leo doctrinam & epistolam suam examini Patrum Concilijque subdat, ut potiùs velit, apertèque & in pleno confesso profiteatur,

B 2

opor-

(a) Commonitorium Cælestini, nuper editum per Steph. Balluz. ex M. S. Colbertino.

oportere, ut Patres ad normam, mentemque Leonis decernant; estne rogo discipulum hoc agere, an Magistrum? obsequi, an imperare? Si Pontifex Concilio subest, cur imperat? cur à toto Concilio probata improbat reijcitque? cur compellit Concilium oblitescere jam ab omnibus decreta & nova proferre? cur suam Epistolam pro norma præscribitque, eique Concilium alligat, nec patitur ab ea recedi? paruitque Concilium, & aliam edidit fidei Professionem, quæ habetur *actio. 6.* Eadem auctoritate Pontificis Legati canonem 28. Synodi Chalcedonenfis irritum, cassumque voluerunt, quo videlicet primus locus post Romanum Pontificem Alexandrino debitus Archiepiscopo Constantinopolitano cedebatur, quo iterum ostendere, Pontificem non subdi, sed imperare Concilio, & rescindere ab isto perperam facta. *Vide Actionem 15. Con. Chal: circa finem.* Jam Lectoris iudicium esto, quàm verè Maimburgus dixerit, Leonem doctrinam suam Concilio examinandam permisisse, cum potius eam pro norma & amissi Concilio præscripserit, vetueritque ab ea recedi: quis dicat Lydium lapidem ab auro, perpendicularum à pariete examinari, & non potius contrarium?

Cur ergò dixit Leo, Concilij iudicium plenius esse, ab eoque aboleri errores oportere?

Resp. Quia licet Concilium oppositum Papæ, aut ab ipso non confirmatum, sit infra Papam; conjunctum tamen, & approbatum à Papa, multò perfectius, utiliùsque est, quàm solum Papæ iudicium, ut etiam supra monuimus: nec verò quæstio est, an Concilium confirmatum à Papa sit infra aut supra Papam (hæc enim quæstio est meri nominis, & theoretica, ac ferè illi similis, quam speculativi in scholis agitant, an videlicet DEUS solus sit majus bonum, quàm DEUS & creaturæ) sed an Concilium à Papa non confirmatum, imò Papæ oppositum sit supra Papam, eique imperare possit; unde patet, ne stat ut quidem quæstionis Maimburgum intellexisse, qui ergo scopum tangeret nunquam visum? Quemadmodum ergò licet Rex sit supra Senatum, nec aliqua sit contra Regiam voluntatem auctoritas Senatûs: si tamen Rex in senatu & cum senatu agat, nemo dubitat, multò ejus diplomata meliora & perfectiora fore (utpote tot aliorum consilijs & instructionibus acuta) quàm si à solo prodeant. Idem de Pontifice dicas, præsertim in causa Eutychetis; in qua cum non solum ageretur de Decretis fidei scribendis

bendis: sed etiam de modo hæreticos convincendi, exarmandi, Eutychem restituenti, Imperatorem ne perverteretur (nam pestis jam aulam penetraverat) edocendi, quis non videt hæc omnia multò securiùs perfectiùsque à Concilio Græcorum Patrum, quàm Romæ à Leone tot rerum ignaro peractum iri? præsertim cum Dioscorus, alijsque, qui Eutychem studebant, ausi essent in Leonem sententiam proferre; non ergo eum iudicem paterentur, quem ipsi reum damnatumque peregerant: prudentis ergo fuit celare potiùs, quàm exponere Majestatem. Quòd verò Leo Pontifex sibi grateretur, sententiam suam de duplici Christi natura à Concilio receptam esse, idè est, tum quòd multi, qui discordias quàm pacem malebant, Leonem non eadem cum Concilio sentire jactarent, quòd ipse Leo in epistola (a) ad Martianum Augustum testatur: tum quia ut idem Leo in epistola ad Theodoricum se explicat; etiam quæ fidei sunt, quæque omne dubium excludunt, examinari possunt, non eà quidem ratione, ut eis subesse fallum suspicemur; sed ut clarè intellecta, & cum ratione & scripturis collata tantò meliùs firmiùsque animo hæreant. Quàm multa in scripturis examinamus? nec idè dubij, sed avidi veritatis; audi ipsum Leonem (b) in eadem epistola ad Theodoricum: *Ipsa quoque veritas, & clariùs enitescit, & fortiùs retinetur, dum, quæ fides priùs docuerat, hæc postea examinatio confirmaret.* Cæterùm persuasum fuisse Leoni, non Pontifices Concilio, sed Concilium Pontificibus subdi, manifestum est ex superiùs dictis, & ex auctoritate, quam in concilium Chalcedonense Leo exercuit, expressitque clarissimè in epistola ad Theodoricum, quam citat Maimburgus: cum enim Leo gratulatus sibi esset, Concilium in eandem secum sententiam conspirasse, hæc subjungit: *Ut in hoc quoque capite membra concordent, in quo ampliùs nobis crescit gaudendi materia.* Et post pauca: *Multum denique Sacerdotalis officij meritum splendescit, ubi sic summorum servatur auctoritas, ut in nullo inferiorum putetur imminuta libertas.* En hìc iterùm apertè Leo profitetur Pontificem in Concilio Universali partes Capitis agere; reliquos Episcopos membra esse; si Pontifex illius sacri corporis Caput est, ergo ad eum pertinet dirigere, gubernare, movere; ad Patres verò dirigi, gubernari, moverique.

Rursus per ea verba: *Sic summorum servatur auctoritas, ut in nullo inferiorum*

B 3

(a) Epist. Leon. ad Mart. Aug. 63. inter ep. SS. PP. (b) Leo ep. 67. ad Theodoric.

ramputetur inimita Libertas. Clarissimè ostendit supremam in Concilio potestatem penes Pontificem esse, Patres verò inferiores, subditosque; & tamen Maimburgus, cum superioritatem Pontificis tam luculenter in epistolis Leonis expressam videat, & quod majus est, clarissimis exemplis in conspectu Chalcedonenis Concilij exercitiam probatamque: hæc omnia silentio tegit, cum duobus aut tribus verbis rixatur, aquam in pumice & victoriam in syllabis quærens; quæ tamen ut vidimus, & ipsa nihil ad rem faciunt.

III. *Opponitur 3.* (a) Exemplum Vigilij Pontificis: hic enim cum constitutionem edidisset, quæ tria Capitula comprobabat, verabaturque, ne à quoquam mortalium damnarentur; Concilium Constantinopolitanum quintum & Vigilij Constitutionem, & doctrinam trium capitulorum examinandam suscepit, damnavitque oblucente primùm Vigilio, ac tandem Concilio cedente. Si ergò Concilium examinat damnatque, quæ tanto studio, tantæque animi contentione ac solempni diplomate Vigilius decreverat; oportet utique majorem esse Concilij, quam Pontificis auctoritatem, & hunc illius judicio subjacere. Vigilij verba in Constituto ad Imperatorem Justinianum inter alia hæc sunt: (b) *Apertissimè lucet veritate ex verbis epistola venerabilis Ibæ rectissimo ac piissimo intellectu perspectis, Patres nostros in Chalcedone residentes rectissimè orthodoxam ejusdem viri fidem pronuntiassè, & ideo præsentis sententia vestra auctoritate statuimus atque decernimus, cum in omnibus, tum etiam in memorata venerabilis Ibæ epistola intermeratum Patrum Chalcedone residentium manere judicium.* His verbis Vigilius non solum Personam Ibæ, sed etiam ejus epistolam, quamvis mille blasphemijs plenam hæresi absolvit, & in mitiorem partem explicat, idque obtentâ Concilij Chalcedonenis auctoritate. Additque in fine Constituti: *Si quid verò de ipsam tribus Capitulis contra hæc, quæ hic asserimus vel statuimus, factum, dictum atque conscriptum fuerit, hoc modis omnibus ex auctoritate Sedis Apostolica resutamus. En Vigilium ex Cathedra decidentem!* & tamen Concilium œcumenicum Constantinopolitanum à tota Ecclesia receptum, cultumque contrarium omninò decedit, sic enim loquitur: (c) *Si quis defen-*

(a) Maimb. Traité Hist. ch. 18. fol. 216. & ch. 17. fol. 89. & ch. 11. fol. 148. & hist. du Pontific. de S. Gregor. l. 1. f. 31. (b) Constitutum Vigilij non procul à fine apud Baron. ad Annum 553. n. 196. (c) Concil. Œcum. 5. collat. 3. cap. 14.

Defendit epistolam Iba, quam ad Marim Persam hæreticum dicitur Ibas scripsisse, que abnegat DEUM Verbum ex Virgine Maria incarnatum, & eam non anathematizat, & qui præsumit eam defendere, vel insertam ei impietatem, nomine sanctorum Patrum, vel Concilij Chalcedonensis, anathema sit. Concilium ergo non damnat solum, sed etiam anathemate punit Vigilium ejusque constitutum. (a) Et Pelagius II. ac Gregorius Magnus aperte Vigilium ignorantia errasse profitentur, ac postmodum meliora editum Concilij sententiam amplexum esse, Constituto, quod prius ediderat, enixè damnato. Patet ergo tot Pontificum, qui post Vigilium sedere, imò totius Ecclesiæ consensu, quæ tria capitula damnavit; & Pontificem errasse, & à Concilio correctum, imò percussum esse anathemate, & rursus Pontifices infra Concilium esse, & ab isto judicari posse, puniri que.

Resp. Multum spei collocat Maimburgus in Constituto causaque Vigilij: ea verò qualis fuerit, alius reperemus, atque ut clarior veritas appareat, omnia per annos distinguuntur. Anno CCCCXXVIII. Sisinio Episcopo Constantinopolitano morte sublato, Theodosius imperator ex Populi voto Nestorium sufficit Presbyterum & Monachum Antiochenum. Pietas illum Zelusque adversum hæreticos, & vis eloquentiæ omnibus commendaverant: sed ut notat Theodoretus, ingentem ambitionem, quæ infulas captabat, his dotibus texerat simulatâ virtute. Nata ex ambitione se ostentandi cupido, veterumque contemptus: & novorum, quæ magis animos stringunt, ingens prurigo, ac tandem hæresis. Dicebat in Christo ut duas naturas, ita duas Personas esse, Divinam, humanamque, & ita DEUM nec conceptum, nec natum ex Virgine, nec passum, mortuumque, sed hominem solum. Latuit aliquandiu venenum tum dulcedine orationis, quæ errores condiebat, tum opinione virtutis, quæ populum occupaverat externa spectantem, ignarumque occulti. Anno CCCCXXIX. Nestorius hæreses suas palam expromit, binisque litteris à Cyrillo Alexandria Episcopo erroris monetur. Sequenti proximè anno collectâ Romæ synodo Celestinus Pontifex Nestorium infulis privavit; Cyrillo prosecutionem causæ, suasque vices delegat. Hauerat

(a) Pelagius II. ep. 7. quæ est 3. ad Episc. Istr. Gregor. M. lib. 3. ep. 2. 3. 4. 37. & lib. 7. ep. 10. 53.

ferat virus à Theodoro Mopswesteno Nestorius Chrysofomi quondam in Monasticis collega. Anno, CCCCXXXI. Nestorij causa in Ephesina Synodo agitur, & ipse cum ne quidem adesse dignaretur quamvis vocatus, hæresis damnatus, ac Episcopatu exutus est: libri flammis additi. Supervenit post quintum diem Joannes Episcopus Antiochenus jam olim Nestorio amicus, iraque in Cyrillum fremens, antiqua quippe æmulatione Alexandrinæ & Antiochenæ Sedis, ac recenti odio ob amici casum, præsertim quòd à Patribus expectatus non esset, pugnam instaurat, sublevatque Nestorium varijs in Cyrillum Patresque conjectis calumnijs; sed momentaneum solatium; quippe fraudes detectæ, & Nestorius primò in Monasterium, tum in exilium ejectus, ubi lingua vermibus exesâ, solutòq; putredine corpore vitam absolvit, Joannes & ipse à Patribus damnatus, dejectusque, semper tamen ei mora penitendi data: nam & spererat clementiâ flecti posse; motus verò, ne si durius haberetur, totam Syriam desperatâ veniâ perverteret: responditque eventus, nam sequenti anno Joannes Nestorio, hæresisque abjuratâ, cum Romano Pontifice primùm, mox cum Cyrillo in gratiam redijt, junctisq; dextris in Nestorium duxit.

IV. Anno CCCCXXXV. Theodosius lege latâ Nestorij libros, quibus hæresin propagabat, cremari jubet; at qui Nestorio studebant, Theodori Mopswesteni libros evulgant, Syriacâ, Persicâ, Armenicâque lingua conscriptos, quòd à pluribus legerentur. Theodorum pietatis & doctrinæ species, & ex istis veneratio celebrem reddiderant; at eodem, quo Nestorius veneno turgebat, imò à Theodoro Nestorius acceperat; ergò mutato solum nomine eadem pestis serpebat. Accensa, ut fieri amat partium studia, alijs Theodorum laudantibus, detestantibus alijs, quippe qui eosdem in Theodoro errores agnoscerent, aliâ quidem larvâ, sed eodem vultu parique fœditate. Fuerat inter præcipuos Theodori, Nestorijque cultores Theodoreus (a) Cyri Episcopus, vir pietate & doctrinâ insigni, sed pari in Cyrillum odio, & cujus capitula instinctu Joannis Antiocheni confutaverat; sed tandem veritati cedens, & Nestorium, cujus amicitiam coluerat, detestatus est, & Cyrillo placatur, ut ex ejus scriptis apparet.

V. Anno

(a) Theodoret. ep. I. ad Sperad. & 83. ad Dioscor. & l. 4. ad Nestor.

V. Anno CCCCXLVIII. Eutyches Archimandrita dum nimio inconsultoque ardore Nestorium persequitur, in aliam hæresim impingit, docetque, ut unam in Christo Personam, sic unam naturam esse; nec abstinet monitus quamvis à Flaviano Episcopo Constantinopolitano, damnatusque repetitâ Synodo: sed obstinaverat animum, aut pretio sui, aut aulæ patrocínio, Chrysaphij præsertim, multorumque Episcoporum nova præ antiquis amplextantium. Delendo igitur tam pernicioso errori Synodus Chalcedonenfis indicta, ubi omnium votis hæresis Eutychniana conclamata est. In hac Synodo, quod maximè ad rem nostram facit, duo Episcopi Theodoretus Cypri, & Ibas Edesiæ Episcopi Nestorianæ hæresis suspecti à Patribus absoluti sunt. De Theodoro jam dixi, de Iba hæc accipe; is cum alijs Syriæ Episcopis Joanni Antiocheno adhæserat, Cyrillo infensus, & Nestorio amicus, pro cuius erroribus ad Maryn Persam epistolam scripsit, in qua & Theodorum laudibus effert, Cyrillum verò perstringit, tanquam is odio in Theodorum anathematismos scripsisset; & hæresi Apollinaris infectus esset: cùm enim Cyrillus unam Christi Personam assereret, Ibas unam naturam intelligebat, videnturque totum hoc certamen cum Cyrillo inde provenisse, quòd Ibas socijque Personam & naturam confunderent, & cùm à Cyrillo unam Personam audirent, ipsi unam naturam intelligerent; & idèò, (ut in eadem Ibæ epistola legitur) nec Joannes Antiochenus prius Cyrillo reconciliari voluit, quàm istas propositiones damnaret, videlicet: *Divinitas passa est*; & *Una est natura Divinitatis & Humanitatis*. Cùm ergò, ut dixi, Joannes Antiochenus, & Cyrillus Alexandrinus dextras junxissent, unaque Nestorium damnassent; Ibas, qui erranti Patriarchæ comes fuerat, pœnitentem quòque secutus est, pacatusque Cyrillo vires & calamus in Nestorium vertit, & idèò ad calcem epistolæ, quam ad Maryn dedit, gratulatur reductam pacem, extincta odia, sedatam Ecclesiæ tempestatem, duosque Patriarchas belli quondam ductores, nunc mutuâ charitate, eadèmq; fide compositos. Quibus verbis se quòque Ibas significabat cum Cyrillo communicare, eandèmq; fidem complecti, nec aliud in Cyrillo aliquando damnasse, quàm quòd videretur unicam in Christo naturam

C

ram

ram profiteri; nota enim epistolam (a) Ibæ hæc capita complecti, 1. Criminatur Cyrillum, quod diceret, *Unam esse naturam Divinitatis & Humanitatis, nec esse differentiam inter Templum & inhabitantem in eo*, quodque odio, malisque artibus effecerit, ut Nestorius deponeretur. 2. Multis laudibus Theodorum Mopsuestenum effert, ejusque Zelum in profligandis hæreticis commemorat, vocatque beatum, & veritatis Prædicatorem. 3. Denique Pacem inter Joannem Antiochenum & Cyrillum commemorat, sibi que redditâ Ecclesijs pacem, sublatisque dissidijs gratulatur, innuitque eandem sibi & Cyrillo, ac Joanni Antiocheno fidem esse, sicque Catholicum se ostendit, & Nestorio adversum, quod etiam illis verbis apertissimè declarat: *Ecclesia, inquit, sic dicit, sicut tua Religio scias novit, & à principio est edocta, atque firmata ex liberis Beatissimorum Patrum, dua natura, una virtus, una Persona, quod est unus Filius Dominus noster, &c.* Græcè: (b) *Διὸ φησὶς, μία ὕψαισι, & ἁπόσωτον.* Quæ doctrina, ut palàm est, Nestorianæ omninò est opposita, & hæc causa fuit, ut Ibas bis hæresis Nestorianæ postularus, bis in solemnibus Episcoporum Conventibus culpæ expers, innocensque declaratus sit, Beryti videlicet & Tyri: (c) nec Mireris Theodori libros ab Iba laudari; eo enim tempore necdum satis de Theodori scriptis constabat, alijs eos execrantibus, alijs verò laudantibus, & blasphemias, quæ in ijs legabantur, non Theodoro adscribentibus, sed alijs, qui ejus scripta corruerunt: eadem ferè ratione, quâ olim multi Patrum Origenem defenderunt, & nostrâ quoque ætate multi Jansenium. Quæ causa fuit, ut non à solo Iba, sed etiam ab alijs laudatus sit Theodorus, ejusque scripta, tanquam veritati ac fidei Catholicæ consentanea, videlicet à Joanne Patriarcha Antiocheno (d) postquam in sinum Ecclesiæ redierat; & Theodereto in Dialogis adversus Eutychem. Mirum ergo non est, Ibam Tyri & Beryti omnium Episcoporum judicio Nestorianismi, cujus postulabatur, absolutum esse, quod anno Christi 448. contigit: cumque in iisdem Tyrio & Berytensi Conventibus maximè epistolam Ibæ ad Marim urgent adversarij, tantum abest eum hæresis convictum esse, ut potius

Patres

(a) Epistola Ibæ habetur in actis Conc. Chalced. act. 10. (b) V. Baron. & Spondan. ad Annum 458. (c) Joann. Antioch. epist. ad Theodos. & ad Cyrill. & ad Procl. Constantinopolit. Theodoret. in dialog. Eranistæ; & epist. 16. ad Iren.

Patres ejusdem epistolæ argumento Ibam Orthodoxum & innocentem pronuntiârint; ut habetur in Actis & subscriptionibus Concilij Chalcedonenfis *actione decimâ*: imò quod majus, idem Concilium Chalcedonenfe lectâ, auditâque Ibæ epistolâ ad Marim pronuntiavit, apparere ex eadem epistola, Ibam Orthodoxum esse, verba Patrum & sententiæ hæc sunt: *Paschasius & Lucentius tenentes locum Sedis Apostolica dixerunt: Relectis chartis agnovimus ex sententia Reverendissimorum Episcoporum* (qui videlicet Tyri & Berithi convenerunt) *Ibam Reverendissimum innocentem approbati; relectâ enim ejus epistolâ agnovimus eum esse Orthodoxum: & ob hoc decernimus, & honorem Episcopatus, & Ecclesiam ei esse restituendam.* Hæc Patrum Chalcedonenfium sententia fuit de Ibæ epistola; ubi tamen observa, non dicere Patres, epistolam Ibæ orthodoxam esse (nam ob immodicas Theodori laudes, damnatumque hæresis Cyrillum in suspicionem vocari poterat) sed ex illa Ibam orthodoxum probari; cum enim ad calcem epistolæ Cyrilli fidem comprobaret, gauderetque Joannem Antiochenum cum illo communicasse, pacemque inijsse, sibi que propterea ac toti Ecclesiæ gratularetur; aperte ostendebat, se quoque cum Cyrillo consentire, sicque Orthodoxum esse, & Nestorio adversum; sicut enim cum Ariana hæresis Ecclesiam in duas partes scinderet, sequæ occultissimis artificijs abderet, nec satis hæretici à Catholicis distingui possent, quippe larvatâ fætâque facie; certissimum veritatis indicium erat, cum Athanasio communicare; ita peste Nestorianâ grassante, nullum certius argumentum sanæ intactæque Religionis, quam Cyrillo adhærere, quod, cum in sua epistola Ibas profiteretur, mirum non est, à Concilio Chalcedonenfi pro Catholico receptum esse. Hanc rationem Eunomius Episcopus Nicomediæ attigit, quandò *actione 10.* Concilij Chalcedonenfis Ibam absolvit: *Jam, iniquiens, ex ijs, quæ relecta sunt, innoxius approbatus est Ibas Reverendissimus, in quibus enim dicendo male culpæ visus est Beatissimum Cyrillum, in postremis rectè confessus, illa, in quibus culpavit, resutavit.* Manifestum ergo est, quamvis epistola Ibæ hæresin redoleret, quia tamen circa finem epistolæ cum Cyrillo communicare se profitebatur, & Nestorium damnabat, ideò à Patribus Concilij Chalcedonenfis pronuntiatum est: *Ibam ex epistola ad Marim data Orthodoxum apparere.* Et sic quidem habuit causa Ibæ Episcopi Edesseni in Concilio Chalcedonenfi

agitata; non omittam tamen, etiam illud dicere, sanctos Gregorium M. (a) & Epiphanium conari, ut ostendant, eam epistolam Ibæ non fuisse; sed obstant acta Tyrij, Berithensis, & Chalcedonensis Conciliorum, ex quibus liquidò patet, Ibam eam epistolam pro sua agnovisse. In eadem quoque Chalcedonensi Synodo Theodoretus Episcopus Cyri *actione 8.* absolutus est, ac sedi suæ, cum Nestorium detestatus esset, restitutus. Hic monasticam vitam amplexus Cyri Episcopus renunciatus est, immensòsque labores pro fide Catholica, contra Gentiles, & hæreticos suscepit; sed postea Theodori Mopsuesteni & Nestorij amicitia (quorum immensis laudibus omnes libros implebat) adeò fœdatus est, ut eodem morbo infectus videretur, præsertim ubi contra Cyrillum, quem Catholici omnes ut arcem veræ Religionis venerabantur, calumiam strinxit; eadem quippe fidei & Cyrilli causa videbatur, ut qui hunc impeteret, illam quoque aggressus putaretur: sed tandem detectâ veritate, observatisque Nestorij & Theodori erroribus, præsertim cum obstinatos eos vidit, pedem à præcipitio, cui impendebat, retraxit, subscripsitque Leonis epistolæ, quæ protestera colebatur sacra militiæ; & ab eo vicissim in communionem & amicitiam receptus est; nam tanti Doctoris accessu partes Catholicorum augeri lætabatur, & ob has quoque causas Concilio Chalcedonensi Theodoretus pro Catholico habitus est. Audi acta Chalcedonensis, *actione 8. Residentibus omnibus ante cancellos sanctissimi altaris, Reverendissimi Episcopi dixerunt: Theodoretus modo anathematizet Nestorium. Theodoretus dixit: Ego per DEI gratiam ab Orthodoxis sum nutritus, & Orthodoxè sum edoctus, & Orthodoxè predicavi, & non solum Nestorium & Eutychem, sed omnem hominem, qui rectè non sapit, averfor, & alienum existimo: & dum diceret hæc, Reverendissimi Episcopi clamaverunt: clarè dic anathema Nestorio & dogmatibus ejus: anathema Nestorio & amantibus eum. Theodoretus dixit: verè non dico, nisi quomodo novi DEO placere; neque de Civitate cogito, neque honore opus habeo, neque ob hoc adveni. Nestorium & Eutychem, & omnem hominem dicentem vel opinantem duos filios, anathematizo; & cum diceret, Reverendissimi Episcopi clamaverunt: dic apertè anathema Nestorio, & qui ea, quæ ejus sunt, sapiunt. Theodoretus dixit: Anathema Nestorio, & ei, qui non dicit DEI genitricem Virginem Mariam, & qui in duos filios partitur unum filium DEI unigenitum. Omnes Episcopi clama-*

(a) S. Gregor. l. 7. epist. 53. & Epiphani. Act. 6. Concil. Nic. II.

damaverunt: Theodoretus dignus est sede: Ecclesia Orthodoxum, Ecclesia Pastorem recipiat. Paschasius & Lucentius habentes locum Apostolicæ Sedis dixerunt: Sanctissimum & venerabilem Episcopum Theodoretum Sanctissimum & Beatissimum Universe Ecclesiæ Episcopum Urbis Romæ Leo dudum in communionem suscepit. Quoniam igitur Nestorium & Eutychem anathematizavit, Sanctissima & Venerandissima Synodus, insuper verò & nostra humilitas reddi ei Ecclesiam propriam defurvit. Vides ergo in hoc Concilio Oecumenico Theodoretum & pro Orthodoxo acclamatum esse, & pro digno, cui sedes redderetur. Hæc sunt ergo tria Concilij Chalcedonenis decantata Capitula, & ex quibus invidiâ Eutyrianorum Concilio Chalcedonensi adversantium tot postea discordiæ & malorum series deducta sunt. Absolutio videlicet Ibæ, Theodreti & Theodori Mopsuesteni, quamvis enim de hoc ultimo nihil Concilium deciderit; hoc ipsum tamen silentium, & quòd Ibam ac Theodoretum perpetuos ac indefessos Theodori laudatores Concilium recepisset, vitio vertebatur, quasi Nestorio faveret, quamvis ut vidimus, & Nestorium Patres execrarentur, ejusque causam redderent debiliorem, præcipuis ejusdem defensoribus in vera Religionis castra translatis: nec enim favere hosti dicendus est, qui eum ducibus ac militibus privat, suisque eos partibus clementiâ & præmijs adstrinxit: id fecit Concilium.

VI. Anno DXXXVIII. Hoc est octoginta septem annis post Concilium Chalcedonense de tribus capitulismota contentio, prius ne cogitatum quidem, ut aliquid turbaretur. Res ita evenit. Missus fuerat in Orientem ab Agapito Pontifice Pelagius, ut Romanæ sedis legatione fungeretur; is è Palæstina reversus (ubi Episcopum Alexandrinum patratae cædis reum gradu dejecerat.) Monachorum agmen secum duxerat Origeni infensum: ingentem texuerant errorum catalogum, quibus suos libros insperferat, urgebantque istos simul cum Auctore damnari: *Quandiu enim Origenis nomen in Ecclesia vigeret, istius errores deleri ex animis non posse Auctoris reverentiâ; nec persuaderi hominibus, ut cum coli arborem, amarique videant, fructus tamen avertentur; istos verò spontè collapsuros arbore truncatâ.* Hæc Monachi nec sine assensu in aula repetebant, Pelagij præsertim, & Justiniani Imperatoris; Pelagij quidem, quòd liti tanto tempore, tantoque animorum æstu inter Catholicos agitatae finem

imponere cuperet. Imperatoris verò, quòd innato quodam fatali-
que imperu rebus sacris se implicaret, amarètque inter Infulas spe-
ctari: ergò unius ardor, & alterius ostentatio bellum in Originem
accendit. Indictum Constantinopoli Concilium, in eòque dam-
natus cum erroribus Origenes: & quamvis Paschasius & Mennas
Episcopus Constantinopolitanus iudices sedissent, diploma ta-
men, quòd sententiam & errores complectebatur, Imperatoris no-
mine expeditum, sive id genio Imperatoris datum, sive ut adver-
sarios percellerent, sceptrum magis quàm pedù vereri solitos. Agebat
in aula Theodorus Cæsareæ Archiepiscopus, florebatque Principis
gratiâ; sed Origeni & Eutylianis planè addictus, occulto tamen
celatoque veneno, & in occasiones prompto. Is damnatum Ori-
genem acerbè indoluit, credebátque à Pelagio non tam cineribus
Origenis, quàm sibi illudum, hinc ardor vindicandi; utque securior
esset certiorque vindicta, pressus intra animum dolor, nec vultu
proditus. Ubi opportunitas fuit, Principi ostendit, perire Eccle-
siam Eutychianorum & Acephalorum discordijs: & tamen finiri
contentiones posse facili obvioque remedio: si Concilium Chal-
cedonense omnes recipiant, nihil amplius dissidij fore: ut verò
recipiant, illud unum obstare, quòd Theodorum Mopsuestenum,
& Theodoretum, præcipuè verò Ibæ epistolam Patres comprobá-
fent: istos verò Nestorio apertè favere, sicque Nestorium quoque
ejusque sententias visas à Concilio probari, cum illos admi-
sissent: hoc Catholicos Nestorio ut par erat adversos offendi, hoc
unum morari, ne Concilium pacemque admittant: si ergò tria
illa Capitula damnentur, & Concilium admissum, & pacem reddi-
tum iri, nullo impendio: litandum esse omnium paci bonoque,
paucis mortuorum cineribus, idque ipsum Ibam, sociosque si vive-
rent optaturos, gloriam verò redditæ pacis penes Imperatorem
fore. Hæc Theodorus obtentu Religionis: sed vindicta quære-
batur: prævidebat enim Pelagium sociosque, ut termini mone-
rentur à Concilio & Patribus fixi, nunquam assensuros; hinc illis
cum Principe bellum, & ex bello offensam: aut si assentirent, se-
mel Concilij Chalcedonensis eversâ deletâque aliquâ parte, facile
totum impugnari, aut in dubium vocari posse, id verò Eutychia-
nis saluti fore. Hæc Theodori sententia, sed Principi abstrusa. Is
oratione

oratione perimorus, & Theodoræ Conjugis, quàm deperibat, blanditijs edictum proponit, quo tria Capitula damnabantur. Ingens inter Catholicos accensum certamen, quòd negarent convelli posse à Concilio statuta; eadèmq; Vigilij Romani Pontificis sententia erat: cùmque adverteret Imperator, in hujus exemplum omnium oculos defigi, & eò inclinaturam victoriam, ubi Vigilus esset, Constantinopolim eum accersit, excipitque obviam progressus. Omni ergò arte laboratum, ut hanc arcem everterent: præmia minis conjuncta: spes metusque temperati: & quod omnia vincebat, Imperatricis preces lachrymæque ac promissorum exactio: promiserat enim Vigilus, si Pontificatum ab Imperatrice obtineret, se tribus Capitulis abnuntiaturum; quid ergò negaret & femina, & Augustæ, & Benefactrici? maximè cùm preces, ut dixi, lacrymis, minisque armarentur. Nec minùs se Vigilus in omnem partem vertebat suspensus pendensque animi, cui inter tot contrarios ventos vela laxaret; quippe damnatis tribus Capitulis Concilium quoque Chalcedonense damnari videbatur, immensâ eorum indignatione, præsertim Occidentalium, qui nihil demum Concilio permittebant. Obstitere verò Imperatoribus? plenum hoc discriminis, damni que: decrevit ergò mediâ incedere, quod plerumque in ambiguis solet. Primò liberum cuique edixit, ut in hac re pro arbitrio sentirent, scriberentque, donec Concilium definiret; nec enim de rebus fidei quæstionem: nec Ibas Catholicus aut hæreticus sit, ad fidei articulos pertinere, libertatem ergò opinandi esse. Deinde in gratiam Imperatoris, à quo continuò pulsabatur, libellum concipit, quem tamen occultum voluit, secretumque, quo tria Capitula arguebat. Sed Libello vulgato, offensusque Occidentalibus apertè se Orientalium sententijs adjungit, ut istos saltem lucraretur, quippe numero & potentiâ majores. Adversati indignatique Occidentales, quòd crederent unam eandemque esse Capitulorum & Concilij causam; & Vigilus Schisma veritus, indicto Episcoporum, qui aderant, Concilio silentium partibus indicit, exoratque Imperatorem, ut in proximum ac universale Concilium suspendi edictum velit: annuitque Augustus. Interim Vigilus Theodorum hæresis compertum, & Episcopum Cæsareæ Augusto prædilectum, sed Schismatis auctorem Ecclesiâ sacrifq; interdicit;

cit; quo uno ostendit in negotio trium Capitulorum non animum sibi, nec constantiam, sed causam defuisse: quodq; jam in hanc jam in aliam partem flecteret, non timori aut gratiæ, sed concordiæ datum, nec parcum se ferri, cum morbus & necessitas poscerent. Augustus interim moræ impatiens, & præsertim agitante Theodorâ, contra quàm pactus esset, & frustra obluçtante Vigilio, Edictum palam proponit, jubetque Episcopos, qui subscribere morarentur, in carceres & exiliarapi: ipse Vigilius, cum micantes jam gladios & catenas videret, Thessalonicam & ad aras confugit, vulneribus in faciem acceptis. Sed cum terræ motibus, hiatibus, marisque inundatione ac incurfibus Barbarorum Imperium concideret, Imperator & Menna Patriarcha malis fessi, devictique, veniam sacrilegij petere, & Edicta æufferri iussa. Hæc ab anno 547. usque in annum 552. peracta.

VII. Tandem Anno DLIII. Concilium Oecumenicum Constantinopoli habitum, in quo de Origenis, Nestorij, & Eutycheris erroribus actum, quos variè obtegebant, præsertim verò de tribus Capitulis: causabatur enim Eutychiani, se propter tria Capitula Synodum Chalcedonensem amplecti non posse, quod Nestorio faverent, & isti *Hesitantij* appellabantur, aut etiam Acephali. Missa ad Vigilium ornatissima Legatio 20. videlicet Metropolitanorum Antistitum, inter quos tres Patriarchæ: ubi vides, quantietiam ab hostibus Romanum fastigium æstimaretur, nam cum Patriarcha aliquis evocandus, tres solum mittebantur. Repetita dein Legatio additisque præcipui Magistratus, & ipse Bellisarius armorum Dux, rogabantque Vigilium, ut Synodo adesse vellet. Ille primùm inducias petere, tum morbum causari, & absentiam Occidentalium Episcoporum, qui præcipuè edicto Imperatoris turbabantur: ac tandem, quid de tribus Capitulis sentiret, scripta editurum. Et planè volebat Vigilius Synodum in Græcia, sed in Sicilia convenire, ut videlicet Occidentales Episcopi adesse possent, & vota liberè conferri; sed id ipsum Augustus verebatur, prævidebátque se numero victum iri, si Occidens conflueret: ergò nec alijs, nec Pontifice expectatis initium Synodo fieri voluit. Illyrici Antistites adesse recusarunt: Primasius Adrumeti in Africa Metropolitanus, cum ad Synodum vocaretur, intre-

intrepidè respondit: *Papà non prasente non venio.* Alij qui ex Africa & Italia aderant, paucique Orientis Episcopi Vigilio adhæsere, ut ex eorum subscriptionibus patet. Tres primæ collationes mittendis Legationibus, legendæque fidei professioni insumptæ. In quarta recitatae sunt Theodori Mopswesteni blasphemiae, & in illas à Patribus conclamatum. In quinta, quæ Patres adversus Theodorum scripserant, quæque Theodoretus in Cyrillum, producta: addita Patrum exempla & sententiæ, quibus etiam defunctos damnari posse probatum est. Acceptum etiam auditumque Vigilij Constitutum, quo fortiter prolixèque pro tribus Capitulis defendebat. Rationes Vigilij ad hæc capita reducebantur: *Que Concilium Chalcedonense statuisset, nullâ ratione, nulloque obtentu subverti debere; alioquin unâ Concilij parte oppugnata, totum infringi, ac dubium reddi; nec enim ostendi posse, cur in uno potius, quàm in alio errare potuerint Patres: Triumphaturum Eutychem, sociosque, Concilio semel impulsio eversoque, nec majorem illis evenire posse victoriam, quàm ut suspectum videant damnatumque tribunal, in quo ipsi causâ ceciderint. Jam serè sæculum fluxisse, quo tribus Capitulis nemo litem intenderit, quid ergo causa esse, ut novo nec necessario bello Ecclesia collidatur? cur modo improbentur tot jam annis probata? Nestorianam hæresin tam clarè enixèque in Concilio Chalcedonensi damnatam esse, tamque repetitis vicibus, ut venire in mentem nemini possit, eam tribus illis Capitulis aut assertam, aut admissam esse, nec Chalcedonensibus Patribus tam parùm lucis adfuisse, nec Ecclesiam tam recordem, inertemque, ut tot annorum cursu aut statueret, aut permitteret, quæ Religionem fidemque minuerent. Ut Theodoretus & Ibas damnentur, nihil ad fidem pertinere; hanc enim de rebus, non Personis esse; quid ergo interfuit Theodoro Ibasque, parci, si modò quæ illi docuerunt, constet & ab illis revocata, & ab Ecclesia Concilioque proscripita? id semper in Ecclesia receptum esse, ut penitentes in sinum reciperet, apertisque amoris & Clementiæ ostijs aditum ostenderet reverti volentibus; alioquin nullum errori remedium & finem fore, si crederetur, ignosci non posse. Ignovisse Ecclesiam vivis, nec culpa securis; cur in mortuos faviretur, nec amplius offensuros? Quod si leges Canonisque prohibeant, absentem aliquem indefensumque damnari; quanto magis emortuum, & in publica Synodo absolutum? falli Patres si crederent, hæc in mortuos sententiâ pacem redituram; imò novum bellum incendi, novumque hæresi triumphum parari; Occidentis Antistites nunquam Chalcedonensibus illud passuros; istos ergo perniciosos Schismate involvi, reddidit Patribus, qui Constantinopolim pervenerint, in senso,*

D adver

aversosque, & quam isti sententiam in tria Capitula protulerim, illos planè reje-
ros; quanto hoc Synodi dedecore, quantoque damno? Hæreticis id lucrì accedere,
ut cum duas Synodos adversis Decretis pugnantes videant, utramque pari ludibrio
habeant; hunc ergò fructum Concilio fore, ut nulla Concilij reverentia, fidèsq;
habeatur. Hoc Hæreticos cupere. Hæc Vigilij sententiæ & rationes erant
in Constituto expressa; sed cohiberi torrens non potuit, quin Ibas
ejusque epistola ad Marin damnaretur, quod factum Actione sextâ,
repetito in Nestorium & Mopsuestenum anathemate. Septimâ
collatione plures Vigilij litteræ in Synodo lectæ, quibus tria Capi-
tula damnâsse videbatur. Octavâ tandem in tria Capitula pro-
nuntiatum: sic habuit Synodus Constantinopolitana; secutæ per-
secutiones, proscriptiones, exilia Episcoporum, qui nolent tria
Capitula damnare: nec Vigilio pepercere, ad carceres & exilium
rpto cum Clericorum manu, qui ei adhærebant. Inter ipsos Catho-
licos ingens discordia, quàm plurimis tria Capitula damnare
recusantibus, quod postea dicemus. Redijt tandem ab Exilio Vi-
gilius, ac in Sicilia morbis, ærumnisque consumptus vitam finivit.
Testantur quàm plurimi, Vigilium (a) tandem Concilio subscri-
psisse, idque ne videretur Nestorio & præsertim Origeni favere,
cujus errores paulatim Orientem occupabant; maluit ergò majori
morbo occurrere, & impendens naufragium breui, vilique jacturâ
redimere: quæ causa fuit Pelagio & Gregorio Magno Pontificibus,
ut hoc quoque Concilium curarent recipi, quod tandem magnis
laboribus effecere, cum palam ostendissent, in rebus ad fidem spe-
ctantibus nihil à quinta Synodo definitum, quod Decretis Chalce-
donensibus adversaretur, id enim præcipuè omnium ferè animis
infederat, quod ubi dedocti sunt, manus tandem communi paci
dedere; hoc enim sancti illi Pontifices observârunt, ut cum certa-
men de fide non esset, aliquid darent optatæ Concordiæ, cederent-
que Græcis genti superbæ, ac vinci dedignantibus, & flecti nescijs.

VIII. Ex hac historica narratione multa deducere licet me-
moratu digna, & quæ faciliè nubes discutiant ex narratione Maim-
burgi offusas. *Primo* certum est causam trium Capitulorum nihil ad
fidem spectâsse: errores enim Theodori, Theodoretì Ibæque omnes
Catho-

(a) Vigilium quintæ Synodo subscripsisse testes sunt Evagr. lib. 4. c. 37.
Niceph. lib. 17. c. 27. & 28. alijque. V. Reg. Sacerd. fol. 320.

Catholici æquè detestabantur: his tantùm de Personis erat: hæc quæstio facti erat; nec enim sequitur, ut qui hæresin docuit, continuo sit hæreticus, mens enim & pertinacia hæreticum, non calamus facit; & sæpè ignorantia delinquitur, præsertim cum illi errores abjurassent, & in Leonis sententiam ac scripta flexissent, idque S. Gregorius (a) multis locis testatur, salvâ videlicet fide de tribus Capitulis certatum esse: *De illa, inquit, Synodo, quæ Constantinopoli facta est, quæ à multis quinta vocatur, scire vos volo, quod in ea de Personis tantummodo, non autem de fide aliquid gestum est, & de Personis, de quibus in Chalcedonensi Concilio nihil continetur. Et l. 3. epist. 2. Postquam talis scissura pro nulla re facta est, justum fuit, ut Sedes Apostolica curam gerat. Et Pelagius II. epist. 2. ad Eliam, vocat quæstionem superfluum.* Docuitque idipsum experientia; quamvis enim absoluto Concilio ejusdem canones ab omnibus recepti sint, cum nihil aliud repeterent, quàm Ephesini & Chalcedonensis Conciliorum Decreta; in ijs tamen, quæ ad tria Capitula spectant, totus ferè Occidens oblectatus est, collectisque Concilijs defensio trium Capitulorum suscepta, nec propterea quisquam hæresis accusatus est: quippe persuasum habebant, majorem esse Vigilij quàm Concilij auctoritatem; quamvis enim Vigilius, cum adhuc animi penderet, in privatis quibusdam Epistolis adversus tria Capitula scripsisset, nunquam tamen rem definivit tulitque sententiam, nisi eo diplomate, quod Constitutum appellavit, Synodoque exhibuit, & hoc solo tanquàm Pontificiâ auctoritate edito Occidentales contra Synodi Decreta nitebantur. Victor ergò & Facundus Hermianensis post Concilium Constantinopolitanum Africani Episcopi pro tribus Capitulis disertissimè scripserunt, & idè ad pœnas (b) quæsitæ. Africa, Illyrium, Hybernia, & totus ferè Occidens fatente etiam Maimburgo causam trium Capitulorum contra quintam Synodum amplexus, idè in Concilio Aquilejensi definitum: nec aliâ isti ratione ducebantur, quàm quod crederent, doctrinam quintæ Synodi, quâ parte de tribus Capitulis agit, sententiæ Pontificis Romani adversari, sicque hujus potiùs auctoritati, quàm Synodo deferendum esse; nec ullis artibus aut pœnis, nec millies objectâ Concilij auctoritate priùs moveri poterunt,

D 2

tuerunt,

(a) S. Gregorius lib. 3. epist. 37. (b) Maimb. Histor. du Pontif. de S. Greg. lib. 1. fol. 37. & fol. 34.

ruerunt, ut tria Capitula damnarent, quàm edocti à summis Pontificibus, hanc ipsam esse Romanæ Sedis sententiam temporè ac concordia cedentis, præfertim cum quæstio de fide non esset; palàm ergo est, Omnes Episcopos Occidentis, ac etiam Gallicanam Ecclesiam ejus sententiæ tum temporis fuisse, ut crederent nullam esse Synodo auctoritatem à Romanis Pontificibus improbatæ, & istorum Decreta omni Synodo potiora esse: alioquin si id non crederent, cur Pontifici potius quàm Synodo adhærerent? cur improbarent, repellerentque Synodi Decreta, collectisque Episcoporum Concilijs, ac libris disertissimè scriptis ea impugnant, nec penis, nec exilijs, nec aliâ quavis ratione ad ea recipienda moveri prius possent, nisi à Romanis Pontificibus jussi? jubet Synodus, non audiunt: jubet Pontifex, obtemperant; cujus ergo auctoritatem majoris ducunt? illius, quem respuunt, an cujus admittunt? sed ne quid ex nostro præter verum finxisse videamur, audiendus Gregorius in epistola, quam adhuc Diaconus nomine Pelagij Pontificis ad Universos Istriæ Episcopos scripsit, & habetur tomo 2. Conciliorum p. 2. inter fragmenta Concilij Constantinopolitani. *Rursum, inquit, per epistolam vestram dicitur à sede Apostolica vos doctos, atque à sermo sanctæ Ecclesiæ, cui DEO auctore præsumus, confirmatos, ne huic rei consentire debeatis. Atque hanc opiulationem excusationi vestra adjungitis, quod in causa principio & Sedes Apostolica per Vigilium Papam, & omnes Latinarum Provinciarum Principes damnationi trium Capitulorum fortiter resistunt. Et Beda l. de 6. ætatib. Synodum Aquilejæ factam ob imperitiam fidei quintum Universale Concilium suscipere dissidit, donec salutaribus B. Papa Sergij monitis instructa & ipsa huic cum cæteris Ecclesijs annuere consentit. Et Platina in vita Sergij: Ecclesiam Aquilejensem quintam Synodum non omnino approbantem ad sanitatem doctrinæ & auctoritate suâ tandem perduxit. Plus ergo Patres & Ecclesia Aquilejensis Sergio Pontifici, quàm quintæ Synodo deferendum censuit. Quod si Pelagius, Gregorius, Sergius, alijque Pontifices perrexissent quintæ Synodo obniti, eamque improbassent, certissimum est, eam toto Occidente nunquam acceptam fore, cum vix tandem, & post longum certamen Pontificum auctoritate evictum sit, ut reciperetur: plus ergo istis reverentiæ & submissionis quàm Concilio datum; hoc enim quamvis centum septuaginta quinque Episcoporum votis, ac Principis Majestatem, ac præterea sævissimis legibus*

legibus, ac longâ persecutione armatum, nunquam tamen evicit, ut ei Occidentales subscriberent; soli ergo Vaticano gloria confecta pacis impetratique obsequij servabatur. Postquam verò reliquæ Ecclesiæ Occidentis causâ vitandi schismatis, exemploque Pontificum cesserant; meritò S. Gregorius & Pelagius querebantur paucas illas reliquias, in re, ut loquitur idem Gregorius, *nullius momenti, merèque superflua, nec fidei connexa*, opinionem suam paci & charitati præferre, & ab aliarum Ecclesiarum societate disjungi: quis enim Ibas & Theodoretus, ut istorum causâ perire Unitatem, pacemque vellent? præsertim cum ex sensu verbisque quintæ Synodi conditionata solùm esset eorum damnatio, *si videlicet erroribus immortui essent*; constabat verò immortuos non esse, imò errores execratos: quid ergo damni si Græcorum pertinaciæ communiq; concordia mortuos damnarent, innoxia sententiâ nec obfuturâ? tam magna victoria tam parvi stabat!

Dices ex illa ipsa alijsque Gregorij Epistolis apparet, creditum à plerisque fuisse, Pelagium & Gregorium aliòsque Romanos Pontifices contra Concilij Chalcedonensis decreta sentire, & idè tanto tempore morati sunt, obluatque, ut tria Capitula damnarent: credebant ergo Pontifices errare posse, sicut planè errasse Vigilium oportuit, qui non privatis tantùm Epistolis, sed solemnibus ac Pontificio diplomate, quod *Judicatum* vocabant, in tria Capitula pronuntiavit: postea alio, parique auctoritate, quod *Constitutum* dicebant, eadem Capitula prolixè sustinuit, vetuitque damnari. Ac tandem sexto, postquam exulavit, mense Pontificiâ Decretali tria iterùm Capitula oblitterata voluit, addiditque hæc verba: *Quæ verò aut à me, aut ab alijs ad defensionem prædictorum trium Capitulorum facta sunt, præsentis hujus scripti nostri definitione evacuamus*. Oportet ergo inter tot sibique adversas Vigilij sententias aliquam falso laborare; falli ergo Pontifices possunt.

Resp. Jam supra monui, quæstionem de tribus Capitulis citra fidem stetit, imò à S. Gregorio & Pelagio *nullius momenti & superflua* vocata esse; in hujusmodi autem falli Pontifices posse ultro fatemur: quamquam nec Vigilius, aut alij errabant, cum pro varijs temporum hominumque circumstantijs nunc damnari tria Capitula, nunc sustineri volebant. Cum timor erat, ne illis dam-

natis Capitulis damnari quóque Synodus Chalcedonensis videretur (id quod optabant Eurychiani) aut faltem in dubium vocari, frementibus Occidentis Episcopis, ac Schisma minantibus, nisi abfisteretur; credidit Vigilus abstinendum novis esse, antiquisque vestigijs inhærendum, quod in suo Constituto prolixè demonstravit. Ubi verò ex adversò prævidit multò plus periculi ab Orientalibus, nisi Capitula damnarentur, instare; omnibus videlicet in eam sententiam ruentibus, ipsòque Imperatore tanto ardore agmen ducente; præsertim cum Nestoriani ea Capitula suis erroribus prætexerent, multisque Theodoretì & Iba auctoritate imponerent, viderentque sub istorum nominibus à Concilio admisis venena quóque animis illabi, majorque multò spes alluceret Occidentalium animos placandi, permovendique, quam Græcorum, qui innatam pertinaciam duplici auctoritate Principis videlicet Synodique obfirmabant. Ex his, inquam, alijsque rationibus, utque gliscenti Schismati, & ingens incendium promittenti fomenta subducerentur, permotus est Vigilus, alijsque post eum Pontifices, consilia sæpius, non finem mutare: neque hoc inconstantis, aut errantis fuit, quippe eadem semper navigatione, & eundem portum spectante, quamvis contrarijs ventis, & ex adversò flantibus; & Medici remedia vertunt mutantibus morbis; nec alternatio errori, sed arti adscribitur; imò is error esset, nolle consilia temporibus aptare, eodemque vestitu gaudij, luctusque diebus incedere. Prudentis ergò fuit consilij non obstinari, affigique, sed ut res ferret, in diversa transire, & locum necessitati dare: alioquin si error is fuisset, sequeretur etiam Concilia Oecumenica errori esse obnoxia; nam & Synodus Chalcedonensis sententiam pro tribus Capitulis tulit, quam postea Synodus Constantinopolitana mutatis causis correxit; sic B. Paulus, qui in circumcisionem tam acriter invehens aliquandò fuit, eam postea Timotheo adhibuit, ne Judæos offenderet; quam cum videret Gentilibus fastidio & scandalo esse, obliterari iterum voluit, Petro vehementer objurgato: hoc ergò Vigilus fecit alijsque Pontifices; nam quòd timiditas Vigilio opponebatur perinde ac si in Augusti sententiam metu, non ratione flexisset, res ipsa Vigilium & eventus purgârunt; eodem enim tempore, quo inter Pa-

pam

pam & Augustum his ista fervebat, Theodorum Episcopum Cæsareæ, Mennamque Patriarcham Imperatori prædilectos, ipsamque Augustam hæresis compertam Vigilius Ecclesiâ sacrissimæ exclusit; non hæc timentis erant, sed intrepidi, invictique, & ipsum Imperatorem in charissimis Capitibus provocantis: quis ergo dubitet non eadem ausurum in causa Capitulorum, si eadem necessitas foret severitatem exerendi? sed aptior clementia videbatur, & hæc tandem finem certamini dedit. *Secundò* Illud quoque diligenter observandum, Concilium hoc quintum non potuisse prius pro Oecumenico haberi, quàm confirmatum à Vigilio, aut alijs Pontificibus fuerit: & ideo cùm Vigilius, quod tria Capitula spectat, confirmare illud renuerit; sequitur nihil momenti aut virium fuisse: hinc Patres tanto conatu egerunt, ut ei Vigilius interesset; audi istius epistolam ad Synodum: (a) *Poposcit Vestra Fraternitas, ut nobis presidentibus de tribus Capitulis, ex quibus questio nata est, conferatur, & finis questioni ipsi DEO placitus, & convenienter ipsi, quæ à quatuor sanctis Concilijs definita sunt, imponatur: quibus ita dictis postulationibus annuimus, ut de tribus Capitulis factò Regulari Conventu, servatâ aequitate, & medijs SS. Evangelijs collationem cum unius fratribus habeamus, & finis detur placitus DEO. Collatione quoque VII. ejusdem quintæ Synodi multæ Vigiliij epistolæ recitatæ sunt, quibus ostendere conabantur, Vigilium tribus Capitulis adversatum esse, nec aliud eâ sessione actum, & tandem collatione 8. ante sententiam definitivam præfati hæc sunt: Quia contigit Vigilium Religiosissimum omnibus interesse, quæ in tribus Capitulis annotata sunt, & tam in scriptis, quàm sine scriptis in Concilio convenire &c. Imò ipse Mennas Patriarcha Constantinopolitanus, teste Facundo (b) Africæ Episcopo, nunquàm Justiniani edicto contra tria Capitula assentiri voluit, nisi juramento accepto, nullam fore subscriptionem, si Pontifex reclamasset: agnoscebant ergo Patres Concilij necessariam esse Pontificis confirmationem & assensum, pro quo ostentando tam enixè laborabant; quæ Confirmatio, dum abfuit, persuaderi Occidentalibus non potuit, ut Concilium recipere; sed nemo luculentius hujus necessitatem, ut B. Gregorius Magnus in suis epistolis ad Episcopos Istriae Illyriciq; in causa Capitulorum scriptis ostendit; citat enim laudatque multa Leonis Magni testimonia,*

(a) Epistola Vigiliij 8. inter epist. PP. (b) Facund. pro Defens. c. 2. & 4.

monia, qui canonem 28. Concilij Chalcedonenſis Patriarchæ Constantinopolitano ſecondas deferentis aboleri voluit, nulliusque momenti eſſe, quippe invitâ Romanâ ſede conceptum, editumque; Romanam enim ſedem tantum ea confirmâſſe, quæ ſunt fidei, non verò, quæ pertinent ad Perſonas, & idèd quæ à Romana ſede confirmata non fuerant, nullius quòque ponderis fuiſſe. Audi Leonem epistolâ ad Pulcheriam Auguſtam: *Confenſiones verò Episcoporum, ſanctorum Canonum apud Nicæam conditorum regulis repugnantes unitâ nobiſcum veſtra fidei pietate in irritum mitimus, & per auctoritatem Beati Petri Apoſtoli generali prorsus definitione caſſamus.* Oportet ergò magnam eſſe Confirmationis Pontificiæ auctoritatem & neceſſitatem, quando ejus defectu aut diſſenſu decreta Synodi Oecumenicæ irritantur & caſſantur. Et in Epistola ad Martianum Auguſtum. *Nam & veſtra pietatis apices, & ipſius Anatolij ſcripta declamant, Legatos Sedis Apoſtolice ſicut oportuit contradictione juſtiſſimâ eireſtiſſe, ut inexcusabilis eſſet præſumptio, quo ſe nec increpata cohiberet. Si inexcusabilis eſt, & præſumptione laborat, qui licet auctoritate Concilij muniatur, contradicentem tamen habet Pontificem, ſequitur nullam eſſe Concilij auctoritatem, cum Pontificem adverſantem habet: & tamen nota, quòd ſedis prærogativa, quam Patriarcha Constantinopolitanus expeſtebat, quamvis Nicænæ Synodo adverſaretur, eamque Pontifices Romani tanto ardore impugnâſſent; nihilominus tamen mutatâ rerum temporumque conditione ab iſdem Pontificibus Romanis communis concordiaè cauſâ Patriarchis Bizantinis in Concilio Lateranenſi quarto permiſſa eſt. Unde argumentari ſic licet: ſi à Concilio Chalcedonenſi ſtatuta, Léo, Simplicius, Gelafius, (a) Gregorius, Nicolaus alijsque Pontifices evertunt, idque jure merito factum eſſe Martianus Imperator & Anatolius Patriarcha conſentunt; rurſum mutatâ temporum conditione, paciſque cauſâ eundem illum Chalcedonenſem Canonem toties damnatum, Pontifices ratum volunt, nec errorem hunc eſſe, ſed prudentiam omnes dicunt, temporis aptantem; quid mirum aut novum eſſe poteſt in cauſa trium Capitulorum, variatis rebus variatum toties à Concilijs & Vigilio, alijsque Pontificibus eſſe? aut cur porius in hoc Pontifices, quàm in illo erroris arguas? Quamvis ſi erroris fuit,*

prius

(a) Vide Gelafium I. epiſt. 13. ad Episcop. Dard.

prius Concilium Chalcedonense, quàm Vigilus erravit, & idèd
aut utrumque, aut neutrum damnas, paris videlicet utriusque aut
culpâ, aut innocentia. Elucet etiam, quanti sit Pontificis Romani
confirmatio; hoc enim abnuente, quod duo Concilia Oecume-
nica statuerunt, pro sede videlicet Constantinopolitana, proque
causa trium Capitulorum, acceptum non est, sed à quàm plurimis
impugnatum: ubi verò Romanus Pontifex annuit, sublatae lites
& contentiones, & omnium votis conspiratum, adèd ut ab hujus
auctoritate præcipuè penderet, recipi Concilia, an respui deberent;
quod Patres septimi Concilij apertè professi sunt: sic enim lo-
quuntur: (a) *Hoc autem subtilius, inquit, est considerandum in ipsa
sacra & venerabili septima Synodo, in qua nullus eorum, qui in his partibus Epi-
sopi erant, convenisse repertus est. Sed nullum ex hoc sanctæ adhasit Synodo
prejudicium, neque prohibitio vires habuit aliqua statuendi, & manifesta faciendi
vita dogmata, præcipuè cum sanctissimus & Apostolicus Papa concordaverit, & in
ea inventus sit per suos Apocryphos. Tertio. Ex his omnibus, quæ in causa
trium Capitulorum dicta sunt, facile colligit, quàm multa Maim-
burgus involvat regendæ veritati, quæ si apertè & sigillatim edi-
disset, se ipsam veritas proferebat, sed maluit obscura & insidijs
apta. Dicit: Vigilum errasse cum sententiam tulit pro tribus Capitulis. At non
erravit Vigilus, sed necessitati, & tempori cessit, mutavitque oppor-
tunè consilia, idque exemplo Pauli Apostoli, aliorumque Ponti-
ficum & Patrum, imò omnium ferè mortalium, consilia & media,
non finem mutantium; aut si error is fuit, non ad fidem, sed per-
sonas spectabat: de quo nulla nobis nec quæstio, nec cura est.
Dicit: Sententiam Vigilij à Concilio examinatam & abolitam esse, & ita palam
innuèd fieri, Ecclesie persuasum fuisse, Pontifices Concilio subiacere. Sed quàm
hoc imperitè & extra lineam? nobis enim quæstio est de auctoritate
Pontificum in causis fidei decidendis; at verò jam supra ostendi-
mus, causam trium Capitulorum ad fidem non pertinuisse; quæ ergo
consequencia est à rebus heterogeneis & disparatis? deinde si Vigi-
lius erravit, sequitur etiam Conciliū Oecumenicum Chalcedonense
æquè & prius errasse, quod eadem, quæ Vigilus de tribus Capitulis
definivit; sequitur ergo, non Pontifices solum, sed etiam Concilia
errori obnoxia esse, quod maximè refugit Maimburgus; denique*

E si idèd

(a) Synod. 7. Act. 3. in epist. Episc. Orient.

si ideò Concilium supra Pontificem, quia hujus sententiam examini subjecit, correxitque: sequitur eadem ratione Pontificem esse supra Concilium: nam Concilij Chalcedonensis decretum de primatu Patriarchæ Constantinopolitani à Romanis Pontificibus discussum, rejectumque est, ut supra ostensum. Quòd si dicas illud ad fidem non spectasse, & ideò nihil in fidei rebus Concilij derogatum; idem ego de causa trium Capitulorum dicam, quæ cum fide connexa non est, nec quidquam Pontificum auctoritati detrahit, quæ pollent in rebus fidei decidendis. Vides quàm seipsum Maimburgus involvat, felicior semper inchoandis, quàm finiendis bellis.

IX. Objicitur 4. (a) Honorius I. in sexta Oecumenica Synodo hæresis Monothelitarum accusatus, damnatusque est: potest ergo Pontifex errare, judicarique à Concilio. Quòd si dicas corruptam esse à Græcis Synodum sextam, (b) & Honorium culpæ quidem expertem esse, malè verò à Patribus intellectum, explicatumque; quid rogo dices ad septimæ & octavæ Synodorum, ad Hadriani, Leonis, Agathonis, Nicephori, Tharasis, Theodori, Bedæ, & aliorum Patrum testimonia id ipsum asserentium? *At malè Patres Honorium sunt interpretati.* Esto; saltem ergo crediderunt posse Pontifices errare; nisi enim id crederent, nunquam errasse eos dicerent; fuit ergo omnium eorum Patrum sententia, & Pontifices errori esse obnoxios, & Concilij judicio subjacere; & qui contrarium docent, sententiæ doctrinæque Conciliorum adversantur.

Resp. Utcùnque Honorij res se habeant; certum est, nihil causæ nostræ ejus exemplum aut errorem obstare, si quis fuit: quis enim nescit epistolas Honorij ad Pyrrhum & Sergium, & ob quas hæresis accusatus dicitur, privatas fuisse, non publicas, nec dogmaticas, & in quibus nihil Honorius definivit, sed mentem tantum suam, privatamque sententiam aperuit? in hujusmodi verò epistolis errare Pontifices posse, corrigique, non inficior, neque hoc in quæstionem venit; neque enim omnia, quæ agunt, aut dicunt Pontifices, continuò oracula sunt, & humanæ conditionis expertia, sed solum cum Pontifices agunt, vel ut scholæ loquuntur, cum *ex ca-*

(a) Maimb. Tract. histor. cap. 18. primæ Edit. fol. 155. & cap. 12. fol. 118.
(b) Synod. 6. Act. 4. & Act. 13. Synod. 8. Act. 7. Leo II. epist. 2. ad Episc. Hisp. & epist. 4. Nicephor. epist. 3. ad Leonem III. Tharaf. epist. ad summ. Sacerdot. Antioch. Synod. 7. Act. 3. Beda de nat. rer. c. 67. V. Regal. Sacerd. f. 546.

ibedra docent; quemadmodum non omnia, quæ Reges dicunt, scribuntque, continuo sunt edicta & sententiæ, nec vim edicti aut sententiæ habent. Errat ergo Maimburgus, & ne statum quidem quæstionis intelligit: jactique tela incerto scopo, ignotique, sed de hoc postea. Nunc verò hæresin Honorij, quod spectat, fateor in nulla re magis ambiguum me animi, incertumque fuisse; ex una enim parte tam multi sunt, gravesque in Honorium testes, ut vix audeam absolvere tot testibus impetitur: ex altera verò tam clarum est in ijs epistolis, quæ unice arguuntur, nullam hæresin esse, ut non ausim damnare delicti immunem: quid enim? si quis è regio diademate sublatum à me dicat consumptumque pretiosum adamantem, idque centum confirmet; & tamen nec vestigium furti in diademate ostendi, nec gemmarum defectus possit, integro videlicet numero, illibatoque, num furti damnari potero plectique? num major vocibus fides, quam oculis dabitur? Eadem omnino Honorij causa: furti illum & gravissimi postulant, testes magni, multique: dicunt unam è duabus in Christo voluntatibus eum subduxisse: si locum patrati furti interrogas, litteras ad Pirithum, Sergiumque ostentant. Si litteras inspicias, omnesque illarum sinus excutias, tantum abest unam voluntatem desiderari, ut potius utramque clarissimè Honorius asserat, utramque Lector inveniat. Innocens ergo Honorius, si veritatem spectes; Reus, si testes: veritas ergo testibus cedit, an testes veritati? & quæ accusatio tam valida, si non constat de corpore delicti? Imò si constet nullum esse delictum? & quæ tu ablata & absumpta dicas, ego ostendam eodem semper loco fuisse, & adhuc esse? Ergo persuasum omnino habeo, errorem aliquem Græcorum fraude in sextam Synodum irrepsisse, & ut fieri amat, in alios postea derivatum esse, qui auctoritate Concilij decepti fuerint, nullam indagandæ veritatis, aut curam aut studio; cum superfluum id crederent, sententia à Patribus dictam. Fateor arduum esse, originem, causamque erroris detegere, sed quam multa, quorum causam ignoramus? nemo dubitat Egyptum Nilorigari, quamvis origine occultam. Certum igitur est primo Acta sextæ Synodi à Græcis corrupta esse, nec id novum apud Græcos, nam & Acta quintæ Synodi infecerant testibus Patribus *actio. 12. Et 14. sextæ Synodi; & Sessio 8.* gloriatur Macharius Archiepiscopus

Antiochenus Patrum scripta, ut suis opinionibus opportunum videbatur, aptata à se esse. Beatus etiam Gregorius. *lib. 5. epist. 15. ad Narsen*, Concilia Chalcedonense & Ephesinum fatetur eadem fraude fœdata, idemque B. Leo (a) & Anastasius testantur. Eadem Nicolai primi querela epistolâ ad Michaëlem Imperatorem. Quid ergo novum est, Græcos hâc arte non imbutos tantùm, sed etiam superbos, quique tertiam, quartam, quintam & septimam Synodos aggressi fuerant, pari audaciâ in sextam grassatos esse, nullò pudore, imò etiam fastu, quippe ingenio adscribebant. *Secundò* ipse Agatho Papa in epistola Synodali (quam Patres sextæ Synodi (b) summis laudibus extulerunt) cùm de hæresi Monothelitarum disputaret, negat, *Romanam Ecclesiam juxta Christi promissionem à vera fide unquam deslexisse, sed suos Prædecessores semper hæresibus restitisse, & fratres in fide confirmasse.* Qui rogo id Agatho & in confesso totius orbis ediceret, recenti adhuc Honorij exemplo, & Patribus tam noto? Quis non Salomonem rideret, si in publicis regni Comitijis pronuntiaret; nullum è sua Judæque familia homicidio & adulterio obstrictum fuisse, cùm vestigia fœdati Thalami, calentisque Uriæ sanguinis omnium oculos adhuc implerent? Mendax ergo Agatho impudensque, qui Patribus tam aperto mendacio illuderet; sed multò isti nocentiores, qui non ferrent tantum Agathonis mendacium, sed etiam applauderent, clamarentque: *Petrum in Agathone locutum esse: Hoc dicerent mentienti?* *Tertiò* si verum est, Honorium à Concilio Hæresis damnatum esse, pace dixerim tantorum Patrum, nec majus delictum imputari, nec iniquior sententia esse potuit. Honorius hæreticus, Honorio anathema: interim verò nulli tanti delicti testes, nulla judicia, nullum causæ examen, nullus, qui jam dudum defuncti innocentiam sustineret, sed uno eodemque temporis momento Honorius Pontifex Romanus, reus & victus, damnatusque; crederes de papavere in hortis demetendo, non de Pontifice Romano causam agitari: & quando vel vilissimum caput tantâ injuriâ, rerumque neglectu judicatum est? cùm Arius & Nestorius, cùm Theodorus & Mopsuestenus, Theodoretus, alijque postulati sunt, quorum tamen hæreses notæ vulgatæque, & tot libris ac

(a) S. Leo epist. 81. ad Palestinos. Anastas. præfat. in 8. Synod. (b) Sextæ Synod. act. 12. & 14. V. act. 8. & 18.

ſpectatoribus ſparſæ; quantâ nihilominùs curâ ſtudioque, & probationum morâ ſententiæ dilatae ſunt, invitæ velut extortæ? aded ut cum in Neſtorium pronuntiarent, gemitus ſententiam ſequerentur: in ſolos Honorij & indefenſos cineres nullo examine, nulloque apparatu, vibrata curſim anathemata: quis hoc detanto Concilio? præſertim cum in promptu Honorij epistolæ eſſent, in quibus expreſſis diſſertisque verbis duas naturas, duasque operationes fatebatur, Monothelitarum hæreſi confixâ potiùs quàm probatâ. Si ergo verum eſſet, Honorium in hac Synodo hæreſis damnatum eſſe, oporteret Synodum in iudicio tanti momenti ſummæ iniquitatis & ſocordiae pulſari, imò ignorantiae: nemo enim, qui rem ipſam conſitetur, ſi nomen reticere juſtas ob cauſas velit, ut Honorius reticere volebat, hæreticus appellari debet, præſertim re nondum definitâ; alioquin & Hieronymus hæreticus fuerit, (a) qui cenſuit non eſſe tres hypoſtaſes in DEO dicendas: & Auguſtinus, qui Paſcentio Ariano vocem homouſij omitti permittebat, modò fateatur filium ejuſdem cum Patre ſubſtantiae & naturæ. Hæreſis ergo non vocum, ſed rerum eſt: quæ ergò Patrum ignorantia, Honorium hæreſis damnare, qui hæreſin ipſe damnabat, & quibuſdam tantum vocibus abſtinendum ſcribebat concordiae cauſâ, quòdque vocibus duarum naturarum quàm plures abuterentur, quaſi in Chriſto duæ & contrariae fuiſſent, quales videlicet in nobis ſunt, adverſæ ſibi, rebellésque? hæc tota Honorij culpa, ob quam an hæretici nomen & pœnas meruerit, clariùs eſt, quàm ut Synodus potuerit ignorare, & alibi (b) oſtenſum eſt.

Dices: Honorius cum Sergio communicabat, imò eidem ſcripſerat, ſe cum eo ſentire, ſibi que probari, quæ Sergius propoſuerat, ergo ex hoc capite meritò pro hæretico habitus eſt.

Reſp. Latebat adhuc hæreſis Sergij, aut quòd recens, aut quòd pietate fucata, & necdum perſtrinxerat Occidentem, quæ cauſa ut non Honorius ſolum, ſed alij quàm plures doctrinâ & virtute præſtantes cum Sergio communicarent, quippe necdum comperto: ſic Baſilius vir alioquin ſeverâ pietate cum Euthachio Episcopo Ariano communicare viſus, & tot calumnijs præſertim in Occidente petitus, ſic Chryſoſtomus cum Origeniſtis, Innocentius cum

E 3

Pela-

(a) Hieron. epiſt. ad Damaf. S. Auguſtin. epiſt. 174. (b) V. Regale Sacerdot. f. 546.

Pelagio, quòd videlicet pietate & religione, quas simulabant, capti, eorum societatem non respuerent, aut quòd ægros ignorarent, aut quòd desperarent curari posse: quando mederentur, si fugerent laborantes? non sequitur ergò Honorium quòque febribus æstuâsse, quia decumbentibus assedit.

At Honorius Sergio Monothelita hæretico assentiri se dicit, ergò & ipse Hæreticus Monothelita est.

Resp. Videndum priùs, qua in re Honorius Sergio assentitur: sicut enim non omnia, quæ hæreticus dicit, hæreses sunt, ita non omnis, qui hæretico aliqua in re assentitur, continuò hæreticus est. Concedit Lutherus tres esse Personas in una natura Divina: num ideo hæreticus & Lutheranus erit, qui hac in re sentire cum Luthero se dicat? Honorius ergò una in re cum Sergio hæretico sentit; abstinendum videlicet illis vocibus: *Duæ Voluntates in Christo, duæ operationes*; id enim novum esse, nec necessarium veritati, & potius ad Philosophorum & Grammaticorum scholas pertinere; imò abuti aliquos ijs vocibus; ut ostendant, populòque persuadeant, duas in Christo voluntates discordes fuisse: ergò voces quod attinet, premendas eas esse concordiaè causâ, & nec unam voluntatem, nec duas dicendas esse, sed potius duas naturas propria operantes in una Persona: in hoc ergò eadem Honorij opinio & Sergij fuit, neque id hæresis, sed prudens cautela, ne fomes daretur gliscenti discordiaè. Multa dissimulari possunt malo adhuc modico, & remedium patiente, quæ postea obfirmata ferri non debent. Rem verò ipsam quòd attinet, an videlicet duæ in Christo naturæ, duæque operationes essent, dissentit omninò à Sergio Honorius; Sergius enim omnèsque Monothelitaè negabant esse duas in Christo voluntates, duâsque operationes; sed unam tantum voluntatem, unamque operationem admitti volebant; at Honorius clarissimè dicit: *Non esse dicendum unam voluntatem unamque operationem, sed tamen unum Operatorem Christum propter unitatem suppositi*: monetque Sergium, ut deinceps omittat dicere, unam esse in Christo voluntatem: *Utrâsque, inquit, naturas in uno Christo cum alterius communionem operantes atque operatrices consisti debemus, & Divinam quidem, quæ DEI sunt, operantem, & humanam, quæ carnis sunt, exequentem.* En tibi duas naturas, duâsque operatrices Potentias, & duas quòque operationes

rationes, humanam videlicet & Divinam: quid poterat contra Monothelitas expressius dici? si enim, ut dicit Honorius, natura humana in Christo operatur, ergo operationem aliquam humanam habet (Divinam enim habere non potest.) ergo in Christo duae sunt operationes, humana & Divina. Rursus Monothelitae nullam propriam & humanam operationem in Christo admittebant, sed solam Divinam; humanam naturam patientem tantum & recipientem, eo ferè modo, quo tabula aut marmor recipit tantum, non format imagines, actio verò Pictoris, sculptorisque à solo Pictore aut sculptore est: id observat S. Thomas, (a) clarèque Sergius ad Honorium scribit: *Quemadmodum, inquit, corpus nostrum regitur & disponitur ab intellectu & rationali anima nostra; ita & in Domino natura tota humana, ejus conspersio ab ipsius Verbi Deitate semper in omnibus mota, ut sit carnis quidem passio, DEI autem operatio.* Idemque Pyrrhus fatetur in Dialogo, quem cum Maximo habuit. At Honorius: *Unum quidem Operatorem esse dicit, at duas operatrices naturas.* Ita ut Divina, quae DEI sunt, operetur, humana, quae hominis: sicque humanam naturam non patitur tantum, sed etiam operari. Qui ergo Monothelita Honorius, si Monothelitis è diametro adversatur, negatque quae illi asserunt, asserit, quae negant? At Monothelita Honorij societate, & communione gloriabantur. Sed nos quaerimus, qualis Honorius fuerit, non qualem finxerint Monothelitae; quis enim nescit hoc Haereticis semper solemne fuisse, ut Patrum auctoritatem suis erroribus praetererent? alioquin haereticus Basilius fuerit, haereticus Hieronymus, Chrysostramus, & praesertim Augustinus, quorum Societatem & olim & nunc quoque Haereticis passim vanèque ostentant. Palam est ergo, si epistolas Honorij examines, quarum causam haereticis postulatus est, innocentem illum esse, & culpae immunem, & ideo nec credi posse in Concilio damnatum, praesertim jam praedefunctum, & de quo dubitari merito debuit, essetne haereticus immortalis, si quam contraxisset. *Quarid* denique summi momenti est S. Maximi Monachi & Martyris testimonium, quo Honorium Papam omni culpa & haereticis suspitione absolvit. Is praecipua Sanctitate florebat, cui tandem Martyrij palmam adjunxit; Monothelitarum perpetuus malleus, eorumque errorum adeo gnarus, ut Pyrrhum Monothelita-

(a) S. Thomas 3. p. q. 18. a. 1. Sergius, epist. ad Honor. act. 12. sextae Synodi.

nothelitarum Principem & Constantinopolitanum Patriarcham publico congressu & disputatione vicerit, converteritque; non ergo aut adulationis, aut ignorantiae notari potest: & praesertim cum ejus disputatio publice audita, publice excepta fuerit, nec quidquam à Maximo narratum, non planè compertum, certumque veritatis. Cum ergo Pyrrhus Honorij auctoritatem Maximo in hæc verba obijceret: *Quid de Honorio ad respondendum habes, qui aperte Antecessori meo unam voluntatem Domini Christi esse tradidit?* Respondit Maximus: *Quis fuerit fide & auctoritate dignus epistola hujus interpres, qui eam ex persona Honorij scripsit adhuc superstes, & qui totum Occidentem cum virtutibus, tum dogmatibus fidei illustravit? an ij qui Constantinopoli, quæ ex corde erant, loquebantur?* Pyrrhus: *Cui hanc composuit.* Maximus: *Is igitur ipse cum ad Divum Constantinum Imperatorem ex Persona rursus sancti Papa Joannis de hac epistola scriberet, dixit: unam diximus voluntatem in Domino, non Divinitatis & Humanitatis, sed Humanitatis solius; cum enim Sergius scripsisset, quod quidam duas voluntates contrarias ponerent; diximus Christum non duas voluntates contrarias habuisse, carnis videlicet & Spiritus, sicut nos habemus post peccatum (a) &c.* Hæc Maximus, cui Pyrrhus acquievit, nec habuit, quod reponeret. Contigit verò hæc disputatione Anno Christi DCXLV. hoc est annos triginta sex, antequam Concilium Constantinopolitanum convenerit. Considera, an Maximus hæc dicere auderet, an Pyrrhus reciperet, nisi uterque vera esse & extra dubium credidissent. Repertur etiam in Collectaneis Anastasij à doctissimo Sirmondo editis Apologia Joannis Papæ IV. ad Constantinum Imperatorem Heraclij Filium, epistolas Honorij Catholicas esse, nec ullâ hæresi inquinatas, & fraude Monothelitarum in alienos, perverfosque sensus expofitas. Hoc scriberet Joannes Constantinopolim & Imperatori, nisi certus veritatis? alioquin convinci poterat falsitatis, & palàm argui epistolis, quas Honorius scripserat, in lucem depromptis. Sic in Synodo Lateranensi (b) sub Martino Papa & Martyre, & in Romana sub Agathone, ubi accuratè de hæresi Monothelitarum à Patribus actum, damnatiquè nominatim Theodorus, Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus, nullâ Honorij mentione; at qui potuit præteriri, si eadem tinctus

(a) V. Dialogum Græcolatinum S. Max. apud Baron. in App. Tom. 8. (b) Concil. Lateran. sub Martino. PP. Anno 649. Concil. Rom. sub Agath. Anno 680.

labe, & in sexta Synodo eodem fasce cum alijs hæreticis implici-
tus? sicetiam Phorius, (a) Zonaras, & Paulus Diaconus, ubi enume-
rant in sexta Synodo damnatos, nullam habent Honorij men-
tionem. Ex quibus omnibus deducas, meritò, & à quamplurimis
asserì, Honorij nomen aut fraude, aut errore in acta Concilij de-
venisse, & postea in alios quàm plures; quamvis ut supra monui,
difficile sit causam & originem erroris aut fraudis evolvere; la-
tente videlicet radice, & ramos tantum ostentante; non enim se-
quitur non esse, quæ sunt occulta. *Quintò.* Sed quidquid sit de Ho-
norij lapsu, illud certum est, nihil obesse infallibilitati Pontificum,
& auctoritati, quam illis in Concilio tribuimus. Epistolæ, quas
Honorius ad Sergium dedit, privatæ sunt, nec fideles alloquun-
tur, nec quidquam decidunt; quamvis enim ex lege contradi-
ctoriarum oporteat duas voluntates & operationes in Christo esse,
vel non esse; Honorius tamen neutrum vult dici, sed tantum duas
cum proprijs operationibus; quod planè non est decidere, sed rem
in medio, & suspensam relinquere. At verò non in omni casu, nec
in quovis scripto nos Pontificem infallibilem esse dicimus, ac erro-
ris securum; sed tunc solum, cum Pontificem agit, & Magistrum
Ecclesiæ, hoc est, cum actum aliquem exercet, qui ad solum Ponti-
ficem pertinet, qualis non est epistolas scribere, aut scriptis respon-
dere, & quid consultum credas, aperire; id enim non soli Pontifici
Romano, sed cuivis, non Episcopo solum, sed etiam privato per-
missum est; cum enim hoc privilegium infallibilitatis in publicum
Ecclesiæ bonum vergat, noluit DEUS illud Personæ, sed officio
annecti, & tunc solum præstò esse, cum Pontificali officio fungere-
tur, eo ferè modo, quo in veteri Testamento non semper, nec
quovis tempore oracula Pontifici dabantur; sed tunc solum, cum
Pontificio apparatu cultuque Templo & arcæ se sisteret, quæ cum
alibi fusè sint (a) demonstrata, repeti non debent. Nec verò, ut
inquit Maimburgus, (b) *sunt hæc enigmata, & responsa ambigua, ac plena
obscuritatis, & quæ nec illi satis intelligunt, qui ea proferunt;* enimverò oportet
Maimburgum in alio orbe natum, & nunquam, non dicam in
scholis, sed nec in foro aut palatio visum, qui ea pro obscuris &
impervijs habeat, quæ nemo non videt; quis enim tam simplex,
F rudisquæ

(a) Y. Reg. Sacerdot. fol. 487. (b) Maimb. Tract. Histor. c. 12. f. 127.

rudisque, & humanæ societatis ignarus, qui nesciat, non omnes Regum actiones Regias esse, & privilegio Majestatis gaudere? nec omnia Judicum verba & epistolas ad leges & edicta pertinere? quæ si clara & obvia sunt, & omnibus comperta; quæ tandem sunt illa arcana vocésque impenetrabiles, nec ipsis loquentibus notæ, cum nos dicimus, non omnia Pontificum scripta ad oracula & dogmata pertinere, sed ea solum, quæ ut Pontifices & Ecclesiæ Magistri, atque à Cathedra pronuntiant? hoc est, cum rebus maturè discussis causam aliquam definiunt, jubentque definita pro fidei veritatibus haberi, eosque, qui secus credunt, haberi pro hæreticis volunt? hic est actus Pontificiæ auctoritatis, & in hoc falli aut errare Pontifices posse negamus: nec unquam Maimburgus contrarium ostendet: in alijs verò actibus, qui Pontificiæ potestati non sunt proprii, falli eos posse, communique mortalium conditioni erroribus obnoxia subiacere ultrò concedimus. Denique ut brevi argumento omnia concludam: aut Honorius hæreticus fuit, aut non fuit? si non fuit, falsa ergo accusatio, nullòque fundamento nixa, quæ ex illo consequuntur: si hæreticus fuit, concedimus Papam hæreticum judicari à Concilio posse, neque hoc in quæstione vertitur; cum enim fides sit vita Corporis Mystici, aded ut ex mente S. Pauli, Justus ex fide vivat: qui fidem non habet, non est membrum vivum Ecclesiæ; qui ergo erit Caput Ecclesiæ, qui ne membrum quidem est? & ided sacris Canonibus (a) toties definitum est, Pontificem Romanum in sola hæresis causa judicari à Concilio posse, quia videlicet sola hæresis facit, ut desinat esse membrum, & consequenter caput Ecclesiæ. Vides ergo Exempla à Maimburgo adducta tot partibus laborare, ut non tantum evidentibus demonstrationibus accenseri non possint, quales ipse promissit, sed vix levibus conjecturis; quippe aut ex dubijs principijs, aut ex falsis procedunt, aut extra statum quæstionis vagantur: capiunt tamen, eliduntque ignaros, Tartarorum excursionibus similes, imbelli tantum plebi, minutæque infestos, sed armatis impares.

X. *Obijciunt.*

(a) C. audivimus 24. q. 1. c. Novatianus q. 1. c. didicimus. c. Achatius 24. q. 2. c. oves 2. q. 7. c. si Papa. d. 40. Cajet. Tr. de auct. Conc. & Pap. c. 20. S. Anton. in summa, tert. p. T. 23. c. 3. §. 4. Suar. de fide. p. 10. f. 6. Bellarm. de Rom. Pontif. l. 2. c. 30. V. Reg. Sacerd. f. 415.

X. *Obijciuntur.* 5. Donatistæ in causa schismatis Carthaginensis, cum Cæcilianum ejus Ecclesiæ Episcopum Romæ multis querelis onerassent; is verò sententiâ Melchiadis Papæ absolutus esset, ad Concilium appellârunt, idque Constantini Imperatoris Arelate ijs datum, magno Episcoporum numero frequens. In eo sententia in Donatum dicta, innocentia Cæciliani probata. De hoc Concilio ita Augustinus: *Putemus illos Episcopos, qui Romæ judicârunt, non bonos judices fuisse: restabat adhuc plenarium Ecclesiæ Universalis Concilium, ubi etiam cum ipsis iudicibus causa posset agitari, ut si malè judicâsse convicti essent, eorum sententiæ solverentur.* Fatetur ergo Augustinus minorem Pontifici auctoritatem quàm Concilio esse: ab hoc enim judicari Pontificum sententias posse, solvique. Exclamâtque hic Maimburgus, perinde ac si bellum confectum, nec alia cura, quàm elevandi trophæi esset: (a) *Ingenudè, inquit, liberèque fator, nullo magis exemplo constare Pontificum sententias tribunali Conciliorum submitti; in hoc enim examinari possunt, corrigique, si injusta appareant.*

Resp. Historia Concilij Arelatensis sic habet: Anno Christi CCCVI. Cessatum est in Africa à fidelium persecutionibus, Maxentij Imperatoris seu indulgentiâ, seu metu: quippe Christianos lucrari properabat Constantino Imperij æmulo palàm addictos. Contigit eodem tempore Mensurium Carthagine Episcopum morte defungi: successit omnium votis Cæcilianus Mensurij quondam Diaconus, consecravitque Felix Aptungitanus Episcopus. Vehementer hâc electione Botrus & Cælestius offensi, quibus & spes fuerat, & par ambitio, eas infulas occupandi, nunc spe dejectos cupido inceserat vindicandi; auctusque æmulorum numerus seniorum factione, à quibus sacra vasa auro, argentoque insignia novus Episcopus repetierat: sed quod peius omni malo, sæmina præpotens, iraque & opibus ferox tempestatem ciebat. Lucilla ea fuit, quam cum Episcopus objurgâisset, quòd indignâ superstitione prius cineres cujusdam cadaveris libaret, (quod Martyris fuisse necdum satis constabat) quàm sacro epulo accumberet, immenso objurgantis odio flagravît, effuditque, ut licuit. Quæsitæ criminationes, quæ odium obtegerent; videlicet: *Quòd alienâ manu consecratus esset, Secundo Tegisitano Episcopo & Numidia Primate*

F 2

præ-

(a) Maimb. cit. cap. 18. f. 159.

præterito, neglectoque. Quid Martyres, qui carcere tenebantur, fame necasset; quodque à Traditoribus sacris initiatus. Paratis ergò calumnijs Cæcilianum in jus vocant, causam dicturum: is negat se adesse posse, Judicibus jam odio corruptis, & palàm adversis. Absentem ergò in Conventu 70. ferè Episcoporum damnant, eique Majoranum sufficiunt Lucillæ præcharum; hinc natum schisma pertinax, funestumque, Duce præsertim Donato Episcopo, qui nomen factioni dedit, auxitque eloquentiâ populari, ac rebus turbandis aptâ. Nihil movem Cæcilianus, innocentiam, & Pontificis Romani tutus auctoritate: audi Augustinum: (a) *Conspirantem multitudinem inimicorum non curabat, cum videret se & Romanæ, in qua Apostolica Cathedra semper viguit Principatus, & cæteris terris, unde Evangelium ad ipsam Africam venit, per communicatorias litteras esse conjunctum, ubi paratus esset causam suam dicere.* Donatistæ, cum causæ suæ ac Romæ diffiderent, à Constantino Imperatore, qui tunc in Gallijs morabatur, Gallos judices petunt. (b) Constantinus Romam, cum litteris ad Melchiam Pontificem mittit, illic enim causas majores agitari oportere; additi tamen tres è Gallia Antistites, Maternus Colonienfis, Rheicius Augustodunenfis, & Marinus Arelatenfis Episcopi, quibus Itali quindecim adjecti: Cæcilianus omnium votis absolutus, sed præsertim Melchiadis sententiâ, de qua ita (c) Optatus: *Etiâ Melchiadis sententiâ, quâ judicium clausum est his verbis &c.* Et Augustinus: (d) *Qualis ipsius Melchiadis prolata est sententiâ, quàm integra, provida atque pacifica &c.* & post pauca: *O Virum optimum, Osilium Christianæ pacis, & partem Christianæ plebis!* Provocatum à Donatistis ad aliud & plenius Concilium, ut apertè testantur DD. Augustinus (e) & Optatus: & quamvis Constantinus provocationi cesserit pacis studio, eam tamen provocationem, & ipse & alij Patres detestati sunt, & impiam crediderunt. Audi S. Optatum, qui cum Melchiadis sententiam retulisset, continuò hæc subdit: (f) *Sufficit ergò etiâ Donatum tot sententijs esse percussum, & Cæcilianum tanto judicio esse purgatum, & tamen Donatus ab Episcopis appellandum esse credit, ad quam Appellationem Constantinus*

(a) S. August. epist. 162. (b) V. S. Optat. l. 3. contra Parmenian. (c) Optatus loco cit. (d) Aug. epist. 162. (e) August. in psal. contra part. Donati. Optatus lib. cit. (f) Optatus l. 1. contra Parmenian. Idem factetur Maimb. Tract. hist. cap. 18. fol. 157.

stantinus sic respondit: *O rabida furoris audacia! sicut in causis Gentilium fieri solet, appellationem interposuerunt.* Tantum ergo abest, Constantinum hanc provocationem pro legitima habuisse, ut eam furoris & audaciæ plenam dixerit, & Christianis indignam: nota tamen hæc verba à Constantino repetita videri, cum postea ijdem Donatistæ à Concilio Arelatensi ad Augusti tribunal provocârunt, ut animadverterit Sirmundus, & eruditissimus Schellstrate. (a) Invehitur in eandem provocationem Constantinus epist: ad Chrestum Episcopum Syracusanum apud Eusebium, (b) & præsertim Augustinus: (c) *Tanta, inquit, auctoritatis Episcopos, quorum judicio & Cæciliani innocentia, & eorum improbitas declarata est; non apud alios collegas, sed apud Imperatorem accusare ausi sunt, quod male judicârunt. Dedit ille Arelatense Concilium, non quia jam necesse erat, sed eorum perversitatibus cedens, & omnimodò cupiens eorum impudentiam cohibere.* Et iterum: *Néque enim ausus est Christianus Imperator sic eorum tumultuosas & fallaces querelas suscipere, ut de judicio Episcoporum, qui Roma sederant, ipse judicaret.* Ubi vides hanc provocationem ab Augustino impudentia & perversitatis notari, & fallacibus ac tumultuosis querelis accenferi; quod etiam de Marca Archi-Episcopus Parisiensis fatetur: (d) *Alienum, inquit, putabat Constantinus, à disciplina, res à Pontifice Romano judicatas referri.* Sed tamen ut dixi concordia datum, ut causa Cæciliani iterum cognosceretur. Id factum in Concilio Arelatensi. Convenerunt Patres ex toto ferè Occidente, Gallia videlicet, Hispania, Italia, Africa ac etiam Britannia, quæ causa est, ut Augustinus hoc Concilium plenarium vocet, (e) & ex *Universa Ecclesia collectum.* Numerus Episcoporum ex communi sententia non minor ducentis; id enim expressè testatur S. Augustinus: (f) *quamvis Ado (g) sexcentos numeret.* Cæterum non videtur hoc Concilium verè & in rigore Oecumenicum appellari posse, sed solum Patriarchale, cum ad illud nemo ex Oriente convenerit, sed illi tantum Episcopi, qui Patriarchatui Romano parebant, is verò totam Europam complectebatur, & provincias Africæ Occidentales; & hujusmodi Concilia, imò etiam Nationalia sæpè à sanctis Patribus uni-

F 3 versalia

(a) Schellstr. Antiq. illustr. p. 2. dissert. 1. c. 7. a. 3. §. 1. n. 122. (b) Euseb. lib. 10. cap. 5. (c) S. August. epist. 162. (d) Marca lib. 4. de Concord. cap. 17. n. 2. (e) S. August. l. 2. de Bapt. contra Donat. (f) S. August. lib. 1. contra epist. Parmen. cap. 5. (g) Ado in chron. ætat. &c.

versalia appellantur, ut patet ex Concilijs Romanis sub Symmacho, Toletano III. c. 18. & Carthaginensi IV. quæ omnia universalia dicuntur, quamvis ex una tantum Provincia collecta; quanto ergo magis Arelatense gaudere hoc titulo poruit, cui Episcopi ex tot Provincijs, Regnisque aderant? Et sanè omnium ferè sententia est, Concilium Nicænum fuisse primum Oecumenicum. Adfuisse huic Concilio Legatos Silvestri Pontificis dubium non est; ij enim nominantur initio Concilij Arelatensis primi, videlicet Claudius & Vitus Presbyteri, Eugenius & Cyriacus Diaconus. Sed dubium est, an præfederint, cum in epistola Synodali Marinus cæterique Episcoporum nominentur nullâ mentione Legatorum factâ: Et in Synodo Arelatensi II. can. 18. dicatur: *ad Arelatensis Episcopi arbitrium Synodum congregandam.* Sciendum ergo est, non omnes Pontificum Legatos semper Concilijs præfedisse, præsertim Provincialibus; nec semper primo loco positos, nisi cum mandato præsidendi mitterentur, quod exemplo Constantinopolitanæ Synodi abundè probatur, in qua Anthimus damnatus est præsidente Menna Patriarcha, alijs verò Legatis Apostolicæ Sedis post Mennam aliósq; Episcopos subscribentibus, ut haberetur in sententia contra Anthimum *sess. 4.* Sic etiam summus Pontifex alicui ex Græcis Episcopis suas partes munúsque præsidendi imponebat, quo casu Romani Legati primo loco abstinebant: sic Cyrillus Concilio Ephesino nomine Cælestini, Mennas nomine Agapethi Pontificum præfuerunt: sic denique S. Leo Anastasium Thesalonicæ Episcopum suum per Illyricum constituit Vicarium, Gregorius Augustinum per Angliam, Leandrum per Hispaniam, Zosimus (a) Archi-Episcopum Arelatensem per Galliam: qui Vicarij Primates appellabantur, omnesque Metropolitanos & Archi-Episcopos dignitate & loco anteibant: eisque inter alia, quæ nomine Pontificis peragebant, illud etiam concessum, ut nomine Pontificis Concilia Nationalia convocarent. Hæc ergò causa fuit, ut Marinus Arelatensis Episcopus ante alios Legatos Concilio præfederet: idque sequentibus annis frequenter evenit, ut videlicet Arelatenses Episcopi Vicarij Apostolici & Primates essent; apertèque etiam colligitur ex canone 12. Concilij

Are-
(a) V. epist. 5. Zosimi Papæ ad Episc. Gallia. & libellum Episcoporum Provinc. ad Arelat. Leon. I.

Arelatenfis secundi: *Ad Arelatenfis, inquit, Episcopi arbitrium Synodus congreganda.* Sed quo jure Arelatenfi hoc comperat, nisi quia Vicarius Romani Pontificis, & ided Primus? Cæterum missa fuisse acta Concilij Romam, & illic confirmata, dubium non est ex Epist: Synodali, quam Patres ad Silvestrum dedere, & habetur post acta Concilij, quod etiam Bail Doctor Parisiensis ingenuè professus est Tom. 2. ad hoc Concilium: *Ipsa, inquit, Synodus Arelatenfis subditam se agnovit Pontificis jurisdictioni, ut testata est per Epistolam Synodicam ad Silvestrum Melchias Successorem, missam eo fine, ut quæ statuisset, auctoritate Pontificiâ confirmaret.* Sed & illud egregium reverentiæ in Pontificem argumentum, quod licet inter duas partes judicium verteretur, Cæcilianum videlicet Donatumque; istum accusatorem, illum accusatum; noluit tamen Concilium, ut partes Rei Cæcilianus sustineret, quippe jam à Melchiade absolutus, sed eum, ejusque socios Episcopos inter Patres Judicis Concilij admittit, & ided tam in Epistola Synodica, quam etiam in sententia contra Donatum lata Cæcilianus subscribit. Quæ verò ratio, ut Cæcilianus Romano Tribunali reus assisteret; Arelatenfis verò Collega & Judex, nisi quia Patribus indignum videbatur, ut pro Reo haberent, multoque minus ut damnarent, quem Roma absolvisset? non ergo id agebant Patres Arelatenfes, ut corrigerent, aut in dubium vocarent à Pontifice judicata; sed ut convincerent Donati impudentiam, alios semper, aliosque judices fatigantis: nam ab hoc etiam Conventu ad Augustum provocavit; at iste in hæc verba rescripsit cedo & æternitate digna: (a) *Meum judicium postulant, qui ipse judicium Christi expecto; dico enim, ut severitas habet, sacerdotum judicium ita debet haberi, ac si ipse Dominus residens judicet; nihil enim licet his aliud sentire, vel aliud judicare, nisi quod Christi Magisterio sunt edocti.* Hæc est series & historia Concilij Arelatenfis, non meâ, sed scriptorum omni exceptione majorum fide, & ex ipsis authenticis actis, quæ ad marginem notavi, exposita. Promptum jam erit quàm plurima ex ijs deducere, quæ obiecta Maimburgi non refellant tantum, sed etiam malæ fidei convincant. Nam primo Argumentum ex Concilio Arelatenfi sumptum Maimburgus à Calvino didicit, exscripsitque, quod in hoc homine ferè perpetuum,

(a) Rescript. Constant. apud. Optat. l. i. contra Parmenian.

rium, nihil enim novi affert, præter styli condimenta; alia ex Il-
 lyrico, Centuriatoribus & Calvino collecta, dissimulatis Catholi-
 corum responsis, quæ cum vinci non possent, celata maluit, quam
 producta. Verba Calvini sunt: *Constantinus appellationis iudicium de-*
mandat Episcopo Arelatensi, sedet ille iudex, ut post Romanum Pontificem, quod
visum fuit, pronuntiet. Si Romana Sedes Summum habet iudicium sine provocatio-
ne, cur sibi tam insignem calumniam irrogari permittit Melebiades, ut sibi Episco-
pus Arelatensis præferatur? En tibi Calvinii voces, & sensa Maimburgi
 simillima! enimverò miserrimam causam, quæ juvari non potest,
 nisi pudendis auxilijs. *Secundò* ostendit Maimburgus, se ne quidem
 intelligere, qui sit status Controversiæ, & qui sensus quæstionis,
 quam tanto studio sed cæco versat, ut cogar de illo dicere, quæ
 olim S. Gregorius: (a) *Non intelligentes neque de quibus loquuntur, neque*
de quibus affirmant. Quærimus enim an in rebus ad fidem spectantibus
 major sit Concilij, an Pontificis auctoritas? Maimburgus Conci-
 lium præfert, allegatque Cæciliani exemplum; at in eo non de
 fide, sed de facto & delicto agebatur, an videlicet Cæcilianus sacros
 Codices prodidisset, & Martyres inediâ confecisset: quid rogo
 facit iudicium delicti ad iudicium fidei? aut quæ consequentia à
 tam disjunctis? fieri enim potest, ut in factis, quæ sub oculos ho-
 minum & testes cadunt; major sit penès Patres notitia, qui factum
 conspexere; quam penès Pontifices procul remotos, quique ob
 hanc ipsam causam cognitionem facti alijs, vicinisque committunt.
 Nam & Columbo ex novo, nobisque opposito orbe redeunti, ac
 postea tot alijs testibus major fides habita, quam Zachariæ Pontifici,
 (b) alios sub terra homines, hoc est, Antipodas neganti, & pro-
 pterea sanctum Virgilium graviter reprehendenti. Deinde constat
 Concilium Arelatense à Silvestro Pontifice approbatum, confirma-
 tumque fuisse: atqui nulla quæstio est de Concilij à Pontifice
 confirmatis: cum enim quærimus, an Pontifex sit supra Conci-
 lium, non quærimus de eo Concilio, cuius pars Pontifex fuit, &
 quod ipse confirmavit; sed de Concilio Papæ opposito, cum vi-
 delicet aliud Pontifex, aliud Concilium definit, & diversa utrius-
 que sententia est, quemadmodum cum quærimus, an testum sit
 alius domo? quæstio non est de testò, ut est pars domus (si enim
 nec

(a) Greg. lib. 4. epist. 14. (b) V. Baron. ann. 748.

nec tectum nec domus altior, cum sint una tantum res, & tectum pars domus) sed de tecto, ut res à domo reliqua distincta, & de domo ut separata à tecto & non conjuncta. Quæ cum planè sint nota, & in primis Logicæ rudimentis exponi soleant, mirum est à Maimburgo ignorata, & ita nec statum quæstionis intellectum. An forte non tam illi studium fuit apta, quam multa congerere? quippe regendis falsis multitudo opportuna. *Tertiò*. Supponit Maimburgus Concilium Arelatense Oecumenicum fuisse (constat enim alia, quæ Oecumenica non sunt, Pontificibus haud præferri) at contrarium ostendimus, videturque omnium ferè sententia, qui Nicænum pro primo Oecumenico statuunt; ergo nec hoc quidem ad rem & propositum facit. *Quartò*. Certum est, ut supra observatum, in hoc Concilio non de fide, sed de facto, & delicto disputatum esse. Quæro igitur ex Maimburgo, extra fidei causas, & ubi de facto, aut delicto Episcoporum agitur, an Concilium supra Pontificem esse credat, aut non credat? si non credit, cur ergo exemplo utitur, suo etiam judicio ac sententiâ inutili, vanoque? si credit, manifesti erroris tenetur; constat enim exemplis, doctrinæque SS. Patrum extra fidei causas, & ubi de Episcoporum juribus & delictis agitur, errare Concilia posse, corrigique à Summis Pontificibus debere: sic canon quintus Synodi Constantinopolitanæ, & canon vigesimus octavus Synodi Chalcedonenfis, qui in præjudicium Patriarchæ Alexandrini vergebant, à Leone I. & Gregorio M. aliisque intermedijs Pontificibus improbati sunt, abrogatique. Audi S. Leonem ep. 6. ad Synodum Chalcedonensem: (a) *Ut & fraterna Universitas, & omnium fidelium corda cognoscant, non solum per fratres, qui vicem meam executi sunt, sed etiam per approbationem gestorum Synodaliū propriam vobiscum iussisse sententiam, in sola videlicet fidei causa, quod sæpè videlicet dicendum est.* Et Gelasium Papam in Tomo de Anathematis Vinculo: (b) *Ne fortè quod solem dicant, quòd si Synodus Chalcedonenfis admittitur, omnia constare debeant, qua illinc videantur esse deprompta. Cognoscant illud secundum scripturas sanctas, traditionemque Majorum, secundum Canones, regulasque Ecclesie, pro fide communi & veritate Catholica, pro qua hanc fieri Sedes Apostolica delegavit,*

G

fa-

(a) S. Leo epist. 53. ad Pulcher. & 59. ad Synod. Chalc. & ad Martian. Imp. & ad Anatoli. Patriarch. & S. Greg. lib. 6. epist. 31. (b) Gelasius I. PP. Tom. de Anath. vinc. Tom. 2. Concil. inter opusc. Gelas.

factamque firmavit, à tota Ecclesia indubitanter admitti: alia autem, quæ per incompetentem præsumptionem illic prolata sunt, vel potius ventilata, quæ Sedes Apostolica gerenda nullatenus delegavit, mox à Vicarijs Sedis Apostolica contradicendum manifestum est, quæ Sedes Apostolica etiam petente Mariano Principe nullatenus approbavit. Similia habet S. Gregorius M. in epistola (a) Pelagij II. nomine ad Episcopos Istriæ scripta. Imò ipse Maimburgus, hoc ipso Tractatu, quem refutamur, & alibi apertè docet, causas Episcoporum, præsertim, cum de illis deponendis agitur, ad Summum Pontificem pertinere; sic enim loquitur cap. 5. *De plus come Pape est sans contredit par dessus chaque evesque de quelque dignité qu' il soit; & par dessus toutes les eglises, & tous le synods particuliers, on peut appeller de tous ces evesques, & de tous ces synods à son tribunal. C'est à luy de juger des causes majores, come sont celles, qui regardent la foy, la deposition des Evesques, &c.* Hoc est: Cum dubitari non possit, Majorem esse Pontificis Romani, quàm singulorum Episcoporum, quantacumque dignitate ij sint, aut Synodorum particularium auctoritatem; sequitur, ut ab Episcopis quibuslibet, Synodisque ad Tribunal Pontificis appellari possit: hujus officij est, de majoribus causis judicare, quales sunt quæ fidem aut Episcoporum depositionem spectant. Si ergo Conciliorum exemplis, sanctorumque Patrum assertionem, & ipsam confessionem Maimburgi certum est, à Synodis particularibus (qualis fuit Arelatensis) ad Summum Pontificem appellari, præsertim in causis Episcoporum; aded ut etiam in Concilijs Oecumenicis contra Episcopos statuta, fuerint postea à Romano Pontifice revocata, neque hoc negari possit: quæ rogo fiduciâ Maimburgus dicere potuit: *Majorem Concilij Arelatensis auctoritatem, quàm Pontificis fuisse? & hujus tribunal, illius tribunali subjectum, atque à Pontifice pronuntiatam sententiam potuisse ab eo Concilio examinari, delerique?* Num ergo Maimburgus ignorabat causas Episcoporum, qualis erat, quæ Arelate agitabatur, maxime cum de eorum depositione agitur, ad Pontificem pertinere? Num eum latebat, non solum quæ in Synodis particularibus, sed etiam, quæ in Oecumenicis contra Episcopos decreta fuerant, à Pontificibus sublata esse, ac penitus rescissa, idque toto Orbe comprobant? aut forsan major Arelatensi, quàm Chalcedonensi, & Constantinopolitano Concilijs auctoritas & dignitas fuit? & hæc tamen

(a) Epistola Pelagij II. quæ habetur in fragmentis Synodi quintæ Tom. 2. Conc. p. 2.

tamen, cum de Episcopis statuissent, Roma correxit, abolevitque: idque jure factum & Imperator Martianus, & Patriarcha Anatholius, quamvis hostis, agnovit; Leo quoque, Gelasius, Gregorius, aliique testati sunt: qui ergo dici potuit Arelatense Tribunal Romano præfuisse, si corrigi, si judicari, damnarique ab isto potuit, idque exemplo tot aliorum? *Cur ergo, inquires, permisit Melchiodorus Romanam sententiam inferiori, externoque, sibi Tribunali? R.* Quia pacem & concordiam amabat, sperabatque, quod etiam evenit, eorum pertinaciam fatigari hæc conniventia, vincique posse; nec verò alienum, externumque Tribunal fuit, cui Legati aderant, quodque ipse confirmabat, Concilium ergo Arelatense non eâ conditione aut peritum, aut admissum est, ut de Melchiodis sententia judicaret; sed ut instrueret, frangeretque obstinatos, non majori quidem, sed repetita auctoritate. Alioquin si idem Pontifices Concilio subduntur, quia causa semel à Pontifice decisa in Concilij iterum examinata est, sequeretur Concilia etiam Imperatoribus subdi; cum enim Donatistæ in Concilio Arelatensi damnati essent, illi ipsi ad Constantinum Imperatorem provocârunt, auditique sunt, ne aliquis esset excusationis locus: audi Augustinum: (a) *Atq, utinam saltem ipsius Constantini judicio insanissimis animositatibus suis finem posuissent, atque ut eis ipse cessit, ut de illa causa post Episcopos judicaret, à sanctis Anistitibus postea veniam petiturus, dum tamen alij, quod ulterius dicerent, non haberent, si ejus sententia non obtemperarent, ad quem ipsi provocaverunt; jussit enim ille, ut ei partes occurrerem Romam ad agendam causam, quò cum Cæcilianus nescio qua de causa non occurrisset, præcepit, ut Mediolanum sequerentur, quò cum etiam Cæcilianus pervenisset, ipsum quoque sicut scripsit, exhibuit, cognitâque causa, qua diligentia, qua cautela, qua provisione, sicut ejus indicant littera. Vides hic Cæcilianum jam à Synodo examinatum, auditum, abfolutumque: ab Imperatore citari iterum, examinari, abfolvi; an ergo Imperator supra Concilium, examinari, examinari, abfolvi; quare Concilium supra Pontificem, quia à Pontifice ad Concilium Donatistæ provocârunt? si enim provocatio sit signum subjectionis, sequitur non solum Pontificem infra Concilium esse, sed etiam Concilium infra Imperatorem: quippe & à Pontifice, &*

G 2

à Con-

(a) S. August. epist. 67.

à Concilio provocatum est; quòd si dicas temerariam fuisse à Concilio provocationem; dicam & ego temerariam fuisse à Pontifice Romano, & quid dico temerariam? (a) imò *perversam, impudentem, rabidam, furisam, audacemque* Constantinus & Augustinus appellant.

At, inquit, Maimburgus, S. Augustinus eadem epistolà hæc habet: *Putemus illos Episcopos, qui Roma judicârunt, non bonos judices fuisse; restabat adhuc Ecclesiæ Universalis Concilium, ubi etiam cum ipsis iudicibus causa posset agitari, ut si malè judicâsse convicti essent, eorum sententia solverentur.* Supponit ergo Augustinus, errare Romanum Pontificem, ejusque sententias à Concilio corrigi, solvique posse, quæ omnia sunt argumenta superioritatis.

Resp. Si hæc sint argumenta superioritatis, sequitur omninò multò supra Concilium Pontifices esse, palàm enim est, ab istis Concilia Oecumenica non solum correctà, sed etiam temeritatis damnata esse, cum perperam de Episcopis eorumque causis statuisent, quod supra de Constantinopolitano & Chalcedonensi Concilijs, & testimonijs Leonis, Gelasij, & Gregorij ostendimus; nobis ergò pugnat Maimburgus, quamvis invitus. Sciendum igitur est sententias Romani Pontificis immotas quidem ratasque esse, nec ullius subjectas Tribunali, imò ab illis velut à quibusdam Lineis regulisque Concilia pendere, quod alibi fusè (b) ostensum est, fateriturque & confirmat auctoritate S. Augustini Maimburgus ipse libro (c) de vera Ecclesia, quando videlicet tranquillo placidòque animo, & affectibus libero veritatem admittebat, adu-landi adhuc rudis; sic enim scribit: *Après que ceux de Cartage & de Numidie l'eurent jugé contraire alla Doctrine de la foy, on attendit la décision du Pape Innocent. Durant cette intervalle saint Augustin écrivant à Hilaire d'Arles de cette Nouvelle herésie de Pelagius, dit qu'elle non est pas encore ouvertement reconnue par toute de toute l'église. Mais aussitost, que le Pape Innocent eut fait contre elle la Constitution, qui fut receuë avec tant d'applaudissement de toute le Chrestien; alors le dogme de Pelagius fut tenu universellement par tout pour herétique, & ce saint Docteur declarant ce, que le souverain Pontife avoit des- fin, auquel on avoit envoie le deux Conciles d'Afrique, ajouta ces belles paroles: De hac causa jam duo Concilia missa sunt ad Sedem Apostolicam, inde etiam Rescripta venerant, causa finita est, utinam aliquando error finiatur.* Je scays bien,

(a) Constantin. epist. ad Chrestum Epif. Syrac. apud Euseb. lib. 10. August. epist. 16a. (b) Regal. Sacerdot. l. 2. (c) Maimb. l. de la Uray Egl. scit. 7. fol. 304.

bien, que cette hérésie fut condamnée encore quelque temps après au Concile d'Éphèse ; (a) Mais ce fut sans en faire une plus exacte discussion, & comme un erreur déjà reprouvée par un jugement légitime, comme les Pères le déclarent dans la lettre synodale au Pape Célestin. Hoc est: Postquam à Carthaginis, Numidiæq; Patribus declaratum est, hæresim nuper à Pelagio conceptam editamque fidei adversari, adhuc tamen quid de illa Innocentius Papa definiret, expectabatur. Interim verò decisione illius necdum vulgatâ, scribit Augustinus (b) Hilario Arelatensi, errores Pelagij nondum à tota Ecclesia hæresis damnatas; nondum, inquit, evidenter ab Ecclesia separata est. Ubi verò Innocentij constitutio eam hæresim damnantis summâ omnium gratulatione fidelibus innotuit; enimverò dogma Pelagianum à tota Ecclesia pro hæretico habitum crediuntque. Et ipse S. Doctor, cum Populo explicaret, quæ in hac causa Romanus Pontifex, cui duo Africa Concilia transmissa fuerant, decrevisset, in hæc verba prorumpit digna memoratu: de hac causa jam duo Concilia missa sunt ad Sedem Apostolicam &c. Non me equidem latet, paucis post annis hanc ipsam hæresim in Concilio Ephesino confixam esse; sed id obiter cursimque factum; quippe causâ per legitimum ac solemne iudicium jam finitâ, quod Patres Ephesini in epistola Synodali ad Celestinum Pontificem aperte professi sunt. Hæc Maimburgus, cum animo adhuc integro scriberet, intactoque affectibus aulæ, quibus fatetur, in rebus fidei dictâ semel à Pontifice Romano sententiâ causam finiri, nec amplius aliquid superesse, quod oporteat à Concilijs agnosci, decidique, eamque Augustini mentem, & Synodi Ephesinæ fuisse, quod & elegantibus verbis S. Prosper insinuat:

-- Pestem subeuntem prima recidit
Sedes Roma Petri, quæ Pastoralis honoris
Facta caput Mundo, quidquid non possidet armis,
Religione tenet.

Ergò ut ostendi Papæ sententia etiam ante vota Concilij firma & erroris tuta; sæpe tamen eam Pontifices ad Concilium referrebant, non quòd huic subessent, sed quia in rebus factum spectantibus major penès plures, quàm unum notitia, & ut omnem tergiversandi occasionem adversarijs adimerent; nec aliud Pontificis & Concilij Tribunal erat, sed unum, idemque; quippe nihil valiturum, nisi Roma subscriberet, & quod illi statuisent, ipsa firmasset: Patres ergo numerum, sed pondus Pontifices dabant; id quod

G 3

(a) Concil. Ephesin. act. 5. (b) August. epist. 94.

id quod S. Zosimus eleganter expressit litteris ad Concilium Carthaginense datis: (a) *Quamvis, inquit, Patrum traditio Apostolica Sedis auctoritatem tantam tribuerit, ut de ejus judicio disceptare nullus audeat: idque per Canones semper, regulasque servaverit, & currens adhuc suis legibus Ecclesiastica disciplina Petri nomine, à quo ipsa quoque descendit, reverentiam quam debet exolvat. Tamen cum tantum nobis esset auctoritatis, ut nullus de nostra possit retractare sententia, nihil edimus, quod non ad vestram notitiam nostris ultra litteris referremus, dantes hac fraternitati, ut in commune consulentes, non quia quid deberet fieri, nesciremus, aut faceremus aliquid, quod contra Ecclesiam utilitatem veniens displiceret, sed pariter vobiscum volumus habere tractatum de illo &c. &c.* En tibi sententiæ nostræ, & confutati Maimburgi luculentum testimonium! Asserit Zosimus, tantam esse Apostolicæ Sedis auctoritatem, ut de ejus judicio disceptare nullus audeat, nec ejus sententiam retractari posse, idque Patrum traditione acceptum, & firmatum esse. Quid possit contra Maimburgum clarius dici? & observa non hæc in angulis, latebrisque Zosimum scribere, sed plena in luce, subque oculis Carthaginensis Concilij, à quo facile argui poterat, convincique, nisi verâ & comperta scripsisset vel dixisset. Quia verò Zosimo objici poterat, quod nobis objecit Maimburgus: *Cur videlicet summi Pontifices sententias suas Conciliorum examini submittant, si judicari à nullo possunt? Cur Innocentius Pontifex causas à se finitas ad Concilium Arelatense referri est passus?* Respondet Zosimus: *Non idèd factum, quod aut nescirent Pontifices, quid fieri deberet, aut facere aliquid possent, quod Ecclesiam utilitati adversaretur, sed ut fraternitati deferrent &c.* Ubi vides jam ante mille & ducentos ac supra annos, hoc est, florente Ecclesiâ, & ubi nulla fastûs suspicio, aut cupiditas aliena usurpandi, sententiam hanc nostram pro vera, certâque habitam, & Patrum traditione subnixam, videlicet sententias Romani Pontificis nullius judicio subiectas, & erroris expertes esse, id enim apertè sonant ea verba: *De ejus judicio disceptare nullus audeat: nullus de nostra potest retractare sententia: non quia quid deberet fieri nesciremus, aut faceremus aliquid, quod contra Ecclesiam utilitatem displiceret &c.* Ergò cum Pontifices præsertim in quæstionibus facti ad Concilia referunt; non id agitur, ut Concilium judicet, rescindatque Romæ judicata; id enim potestatis majoris esset, quam Zosimus Concilio negat, sed ut solùm melius Pontificem

(a) Zosim. epist. ad Episc. African. Anno 418. apud Baron. ad eund. Annum.

scem doceant, an factum ita se habeat, suggerantque, quid fieri oporteat; nam & Regio senatui nulla potestas rescindendi à Rege decreta, sed solum ostendendi, deprecandique. Ita Concilij Arelatensis res & causa se habuit.

XI. *Obijciunt* 6. (a) Siricius Papa, qui Damaso successerat, aperte confitetur, se Concilio subiectum esse, cujus tam ingenua, & in re propria testantis Confessio maximi utique momenti esse debet. Durabat adhuc Antiochenum Schisma, extinctis Paulino & Meletio Episcopis, quibus utriusque fautores duos successerant, Flavianum videlicet Meletio, & Evagrium Paulino. Huic tam pernicioso dissidio componendo Concilium Capuanum indictum fuerat, Flaviano, Evagrioque citatis. Abfuit Flavianus, rogavitque Theodosium Imperatorem, ut hæc causa alteri in Oriente Synodo committeretur; at Episcopi, qui Capuam convenerant, Theophilo Episcopo Alexandrino, aliisque Ægypti Episcopis hanc ipsam Flaviani Evagriique causam delegant; Bonosi verò (blasphemiae in Deiparam Virginem accusati) Anyfio Episcopo Thessalonicensi, subiectisque illi Episcopis: hi ad Siricium Pontificem deferunt. Siricius abnuat, negavitque facultatem sibi esse eam causam cognoscendi, quam Patres Capuani, Theophilo aliisque detulerant. Verba Siricij sunt in epistola ad Anyfium Thessalonicensem: *Cum hujusmodi fuerit Concilij Capuensis judicium, ut finitimi Bonoso atque ejus accusatoribus Judices admitterentur, advertimus, quod nobis judicandi forma competere non possit &c.* Et infra: *Primum est, ut ij judicent, quibus judicandi facultas est data, vos enim totius Synodi vice decernitis, nos quasi ex Synodi auctoritate judicare non convenit.* En Siricium Concilio submissum! si enim major Siricij potestas, quam Concilij esset, cur non posset Concilij decretum factamque delegationem rescindere, & causam alijs Judicibus creditam, ad suum, hoc est, altius, præstantiusque Tribunal avocare?

Resp. Hoc Maimburgi argumentum more solito multis partibus laborat. Nam *Primo* Concilium Capuanum non Oecumenicum fuit, sed particulare; sequeretur ergo etiam Concilio particulari Pontificem subijci, quod tamen etiam ipse Maimburgus non admittit, sic enim in hoc ipso tractatu, quem refutamus, loqui-

(a) Maimb. Traitté de l'Egl. de Rom. ch. 19. f. 164.

loquitur: (a) De plus come le Pape est en cette qualité sans contredit par dessus chaque Eveque de quelque dignité qu'il soit, & par dessus toutes les Eglises, & tous les sinods particuliers; on peut appeller de tous ces Eveques, & de tous ces sinods à son Tribunal. Si ergo, ut hîc loquitur Maimburgus, Pontificis Romani Potestas omnibus Ecclesijs, Synodisque particularibus præstat, idèoque ab omnibus particularibus Synodis ad Tribunal Romanum appellari potest; si inquam ita res se habet; quâ fiduciâ Maimburgus dicere potuit, Siricium Capuensi judicio subiectum, & hujus Decreto alligatum fuisse? *Secundò.* Sed etiam ipsi Patres Capuensis Synodi inter quos præcipuus Ambrosius, quamvis hujus causæ cognitionem Theophilo, aliisque detulissent; semper tamen quidquid illi judicassent, Pontificis Romani judicio & approbationi subjecerunt. Verba Ambrosij ad Theophilum Alexandrinum hæc sunt: *Sanè referendum arbitramur ad sanctum Fratrem nostrum Romanæ Sacerdotem Ecclesiæ, quoniam præsumimus eam te judicaturum, quæ etiam illi displicere nequeant; ita enim utile erit consultum sententiæ, ita pacis & quietis securitas, si id vestro statuatur consilio, quod Communioni nostræ dissensum non asseret; ut nos quoque acceptâ nostrorum serie statutorum, cum id gestum esse cognoverimus, quod Ecclesiæ Romana hæud dubiè comprobaverit, læti fructum hujusmodi examinis adipiscamur.* Vides tantum abfuisse, ut Patres Capuenses, & inter illos Ambrosius crediderint Romanum Pontificem Concilij Delegatis subesse, aut rescindere non posse ab istis judicata, ut potiùs eam regulam Delegatis præscriberent; ne videlicet, quidquam judicarent, quod Romano Pontifici displicere, aut comprobari ab eo non posset. Agnovit ergo Concilium, esse aliud aliquod Tribunal, cui placere oporteret, & cujus censuræ Concilij acta subjacerent. *Tertiò.* Sed illud quoque mirum, voluisse Maimburgum ad confirmandam tanti momenti causam, epistolam adhibere dubiæ omnino incertæque fidei; illam Maimburgus Siricio adscribit; at illa nec inter Siricij epistolas reperitur, nec Siricij nomen, sed Ambrosij præfert, habeturque libro 10. epistolarum Ambrosij epistolâ 79. cum hac inscriptione: *Divi Ambrosij ad Theophilum & Anysium, excusantis se de Judicio ferendo inter Bonosum Episcopum, &c.* Et quamvis negent aliqui eam epistolam Ambrosij esse; non continuò sequitur esse Siricij, quæ enim hæc consequentia, ut idèò eam Siricius scripserit, quia non scripsit Ambrosius?

Quartò.

(a) Maimb. Traité. de l'Egl. de Rom. ch. 5. f. 43.

Quarto. Sed demus scripsisse Siricium, non tamen sequitur aliquid ab eo derogari Pontificiae potestati: nec enim passim & sine magna, urgentēque ratione Pontifici licet ordinem, gradūque judiciorum, & Conciliorum ac Sacerdotum judicia, sententias & privilegia turbare, & causas alijs commissas suo tribunali vindicare; imò nulli aequè ut Romano Pontifici incumbit, Conciliorum & Episcoporum jura & praerogativas custodire, quod eleganter Gregorius Magnus hisce verbis expressit: (a) *De Ecclesiasticis Privilegijs, quod vestra fraternitas scribit, hoc postposita dubitatione tenent; quia sicut nostra defendimus, ita singulis quoque Ecclesijs sua jura servamus, nec cuiuslibet favore gratiò ultra quam meretur impertiar, nec ulli hoc, quod sui juris est, ambitu simulante derogabo: sed fratres meos per omnia honorare cupio, &c.* Extatque ejusdem Divi Gregorij exemplum memorià dignum: cum enim Trajanus quidam Melitam Insulam, ubi Episcopus designatus erat, proficisceretur, quatuor ex Monasterio Syracusano Monachos petijt, viae & curarum solatio futuros; concessit Gregorius, eà tamen lege, ut Episcopi Syracusani, cui Monasterium illud subjectum erat, licentia & facultas accederet. *Petijt, inquit Gregorius, à nobis Trajanus, ut de Monasterio, quod in civitate Syracusana situm est, ei quatuor, vel quinque dari Monachi debuissent; quia ad Locum proficiscens incognitum, si proprios, quorum consolatione utatur, non habeat mens affecta tristitià, minus se ad ea, qua sunt utilitatis erigit, & antè incipit succumbere, quàm laboret. In qua re, ne Reverendissimi fratris & Coepiscopi nostri Joannis privilegiorum videremur praerogativam minuere, ita hoc illi noveris esse concessum, ut tamen fratris nostri Joannis sit arbitrio per omnia servatum.* Siricius ergo cum noluit causae Bonosi Episcopi se immiscere, non id fuit, quòd crederet sententiam & Decretum Concilij non subiacere Tribunali Romano, imò & Patres Concilij, & ipse Maimburgus, ut vidimus, subiacere professi sunt; sed quòd non appareret publica urgentēque ratio eam causam avocandi; nihil ergo Pontificiae potestati, quam defendimus, obstat exemplum Siricij: & cum Maimburgus dixit: *Exemplo Siricij nihil clarius, sinceriusque contra Pontificiam auctoritatem afferri posse; constat unum esse ex solitis Maimburgi strategematis, ingentibus promissis Lectorem fallentis, & cui meritò applicare possis illud Divi Augu-*

H
stini

(a) S. Gregor. M. epist. ad Domin. Carthag. Episc. l. 2. ep. 39. V. causam 87. q. 2.

fini Symbolum de utre inflato: (a) *Utres, inquit, duos si videas, unum plenum, alterum inflatum; in utroque eadem est magnitudo, sed non in utroque eadem plenitudo: si attendas, falleris, si appendas invenies.* Sic ergo se habent Maimburgi argumenta, ut videlicet magna appareant videnti, sed inania ponderanti.

Objicitur 7. Innocentius Primus, cum à Johanne Chrysofomo (qui æmulatorum factionibus, Theophili præsertim, damnatus pulsusque fuerat) appellaretur? Chrysofomum ad Oecumenicum Concilium remisit, iussitque ab hoc solo remedium expectare, sibi enim nec vires, nec aliud consilium suppetere; verba Innocentij sunt: (b) *Quodnam remedium hisce malis asseremus? Necessaria erit Synodalis cognitio; ea sola est, que hujusmodi procellarum impetus retardare potest.* Et infra: *Ac nos quidem multum deliberamus, quomodo Synodus Oecumenica congregari possit, per quam turbulenti isti motus consopiri possint. Expectemus auxilio DEI cuncta nobis esse restituenda.* Agnoscit ergò Innocentius (c) plus auxilij & auctoritatis in Concilio, quam Pontifice Romano esse; alioquin cur Chrysofomum ad Concilium remittit? cur remedia in tam longum tempus, & tam lentum Senatum differt? cur nullum aliud remedium præter Concilium superesse profiteretur? imò multò promptius supererat, multoque validius, sententia videlicet Pontificis Romani, si major hujus, quam Concilij auctoritas fuit. Hoc Innocentij exemplum adeò Maimburgo placuit, ut postquam illud recitasset, suasque ex illo consequentias deduxisset, in hæc verba prorumperet. *Potuissemne, inquit, clarioribus verbis exprimere Innocentius auctoritatem Concilij ad multò plura extendi, majoremque quam Pontificis Romani esse, sicq; Pontificem Concilio subesse?*

Resp. Adeò hoc argumentum nihil probat, ut potius in antiquum lapidem Maimburgus impingat, semperque magis ac magis ostendat, se ne statum quidem ejus quæstionis intelligere, quam tanto labore agitandam suscepit, perinde ac si jaculum mitteret scopi metæque ignarus. Nec enim à nobis quaeritur, an Concilium à Pontifice coactum, directum, approbatumque sit supra Pontificem? id enim parum ad praxim usumque pertinet: sed

(a) Augustinus serm. 112. de Temp. (b) Innoc. epist. ad Cler. Constantinopolitanam. Anno 404. (c) Maimburgus cit. fol. 163.

sed tota quæstio in eo vertitur, an Concilium Papæ oppositum, & ab isto non approbarum, quale Basileense fuit, præponi Pontifici debeat, ad eò ut Concilio magis, quam Pontifici deferri oporteat contraria decernenti, & Concilium improbanti. Patet ergò nihil probare Innocentij exemplum; cum enim dicit, afflictis Chrysofostomi rebus *solum Concilium posse subvenire*, de Concilio loquitur non acephalo, non improbato, non Pontifici adverso, sed cum isto consentiente, nulla ergò consequentia ab uno ad alium, & tam disparatum casum. Et meritò tunc temporis credidit Innocentius adjuvando Chrysofostomo non sufficere solius Pontificis manum, sed expectandum Concilium; quippe si solus Pontifex Theophili sententiam & iudicium rescinderet, cui tot alij Orientis Episcopi subscripserant; timendum omnino erat, ne Schisma constaretur; Græcis ingenitâ levitate fastuque ad omnia promptis, & præsertim Augustis Chrysofostomo adversantibus, quæ postea Photiano Schismati causæ fuerunt. Prudenter ergò Innocentius vitando civili bello Concilium indici voluit, quo Chrysofostomi causa majori non tantum auctoritate, sed etiam numero fulciretur, nec ulla Græcis tergiversandi causa superesset, si pleno totius Ecclesiæ senatu vincerentur. Innocentius ergò ut necessitati consulere, potestatem seposuit. Idem responderi debet ad exemplum Innocentij III. qui urgenti Philippo Augusto divortium Ingelburgæ Reginae, respondit: *Non posse a se aliquid ex suo sensu pro Rege definiri, nec debere absque deliberatione Concilij aliquid determinari.* Loquitur enim Innocentius de Concilio, cui Pontifex præest, approbatque; non verò de Concilio Papæ adverso, de quo solum est quæstio: & meritò Pontifex in re tanti momenti, & publico omnium scandalo juncta, tamque ambigua, variisque & contrariis opinionibus agitata (constat enim in Concilio Sueslionensi quindecim totos dies in utramque partem disputatum esse) & eo tempore, quo Innocentius Philippi Regis operâ armisque præcipuè utebatur; prudenter rem ad Concilium retulisse, sive ut longis dilationibus amantem Regem fatigaret, sive ut odium repulsæ in alios conferret. Verba Innocentij hæc sunt: *si super hoc absque generali deliberatione Concilij determinare aliquid tentaremus, præter Divinam offensam, & mundanam infamiam, forsan Ordinis & officij nostri peri-*

periculum immineret, cum contra veritatis sententiam (quod DELLS conjuncti, homo non separet) nostra non possit auctoritas dispensare. Vides Innocentium non de sententia Concilij, sed deliberatione loqui, quæ nullam infert superioritatem: deliberationem verò præterit ob allatas causas; alioquin palàm erat, non magis posse Concilium dispensare in præcepto Divino de non dissolvendo Matrimonium ratum & consummatum, quàm Papam; qui si contra tam clarè in Evangelio expressam veritatem dispenseret; meritò hæresis suspectus esset, sicque ordinis & Officij sui periculum adiret.

Obijciunt 2. (a) In Concilio Romano sub Symmacho Pontifice Decreto Patrum sub gravi pœna vetitum est, ne bona Ecclesie Romanæ quovis necessitatis obtentu in perpetuum alienentur. Cùm verò sex & triginta post annos Agapetus (b) Pontifex rogaretur, ut hujusmodi prædium alienari permetteret sublevandæ pauperum necessitati; respondit, non posse se ullâ ratione in hanc alienationem consentire: *Divini enim; inquit, consideratione iudicij, necesse nobis est, quidquid sancta Synodalis decrevit auctoritas, inviolabiliter custodire.* Si ergo Concilium aliqua prohibere Pontificibus potest, & si facultas non est Pontificibus rescindendi à Concilij statuta, constat ergo majorem Concilij auctoritatem, quàm Pontificibus esse, & istos subdi illorum Decretis.

Resp. Errat iterum Maimburgus, receditque à statu quæstionis; alia enim quæstio est, an quando Pontifex & Concilium contraria sibi sentiunt, major sit Pontificis, quàm Concilij auctoritas? Alia: an Pontifex Decretis Concilij à Papa comprobatis teneatur? fieri enim potest, ut Pontifex aut alius Princeps, ejus legibus teneatur, cui subiectus non est: quis enim nescit, nec sibi Pontificem, nec Antecessoribus subiectum esse, cum quibus pari fungitur potestate? & tamen communis cum Sacrorum, tum profanorum Doctorum sententia est, Principem quemlibet, præsertim verò Summum Pontificem tam suis, quàm Antecessorum legibus quoad vim directivam obstringi: idque à Sanctis Patribus, (c) sacrisque

(a) Maimb. cit. ch. 19. f. 167. Concil. Rom. sub Symm. PP. de non alien. reb. Eccles. c. 4. Anno D. (b) Agapetus epist. ad Cæsar. Arclat. (c) V. Gelas. epist. ad Episc. Dard. in c. coasidimus 25. q. 1. Ivon. ep. ad Hug. Arch. Lugdun. c. contra statuta 25. q. 1. Greg. PP. l. 5. ep. 12. in c. justitie 25. q. 1. Leo PP. Pelagius, Iudorus in causa. 25. q. 2. & c. justum d. 9. & S. Th. 1. 2. q. 96. ar. 5.

erisque Canonibus sæpè repetiturum est, docetque S. Thomas Theologorum Princeps; non ergo sequitur Pontificem Concilio subditi, quia Concilij à se approbati Decretis tenetur, nam & suis legibus & Antecessorum tenetur; nec ideò tamen aut sibi, aut Antecessoribus suis subiectus est, minorique potestate. Sciendum ergo est, postquam semel Decretum aliquod statutum in Concilio fuit, resultare hoc ipso obligationem naturalem, quæ Legislatorem etiam obstringat ad legum suarum observantiam, quantum videlicet ejus status & conditio patitur; cum enim proximus legum finis sit earundem observatio, ac promotio boni publici, nihil verò magis legis observantiam, & communem utilitatem ex legum observantia redundantem impediatur, quàm si Legislator ipse in legem offendat, eamque suo exemplo contemptui ac ludibrio exponat, (imitantur enim subditi vitia Principum, quibus auctoritas delinquentis venerationem & speciem, imò impunitatem conciliat; quæ enim fiduciâ sua scelera in alijs puniant?) inde fit, ut ex natura legis, & Justitiæ, officiique, quo Principes funguntur, ac subditos ad legum observantiam urgere tenentur, ac transgressores poenis afficere, ut ipsi quoque Principes suis & Antecessorum legibus obstringantur: non quòd Principes aut sibi, aut Antecessoribus subdantur, sed quia legum natura, ac ratio officij id à Principe postulant; hanc obligationem agnovit etiam Christus, quando Phariseis exprobravit: (a) *Quod gravia hominibus onera imponerent, quæ ipsi nollent digito tangere.* Agnoverunt etiam Prophani, ac Gentiles scriptores, apud quos toties hæc axiomata reperies, videlicet: *Quod quisque juris in alium statuit, ipse eodem jure uti debet.* Et: *Patere legem, quam ipse tuleris, &c.* Et S. Ambrosius (b) epistolâ ad Valentinianum Imperatorem: *Quod cum præscripsisti alijs, præscripsisti etiam tibi; Leges enim Imperator fert, quas primus ipse custodiat.* Aliud ergo Maimburgus probavit, quàm probare oportuit; probavit enim Pontifices Decretis Conciliorum à se probatorum obligari; at hoc probandum non erat, quippe à nobis concessum. Illud ergo probandum erat: *Pontificem Decretis Conciliorum tenere, quæ ipse improbat.* Hoc tacuit Maimburgus; falsi enim convinci poterat, patuitque in Constantino-politano, & Chalcedonenfi, quorum Decreta, quamvis Oecumena

H 3

nica

(a) Matth. 23. (b) Ambrosii l. 5. epist. 32. ad Valentin. Imperat.

nica essent, non sunt tamen omnia à Pontificibus accepta, imò reje-
cta, tantum abest, ut se illis subjectos crederent. Imò si à Decretis
Conciliorum etiam Generalium argumentari licet, fortissimum pro
Pontifice habemus argumentum; certum enim est, Dispensationem
esse actum superioris: at verò quis nescit in Decretis Conciliorum
sæpissimè dispensasse Pontifices? quod alibi (a) demonstratum est.

XII. *Obijctur 9.* (b) Silvester II. Romanus Pontifex, & erudi-
tione celeberrimus, in epistola, quam ad Seguinum Senonensem
Archiepiscopum scripsit, hæc habet inter alia: (c) *Constanter dico,*
quòd si ipse Romanus Episcopus in fratrem peccaverit, sæpiusque admonitus Ecclē-
siam non audierit; hic inquam Romanus Episcopus præcepto DEI est habendus
sicut Ethnicus & Publicanus. His Silvestri verbis, hæc Maimburgus ex
suo addit commentarij loco: *Potuisse tunc, inquit, clarioribus verbis hic*
Papa profiteri; Pontifices Romanos, quantumvis Ecclēsia capita, non idè tamen
Legibus Conciliorum, quæ Universalem Ecclēsiam representant, exemptos esse?

Resp. Gerberti testimonium, qui postea Silvester II. dictus est,
pudori potius Maimburgo esse debuit, quàm argumento: ego, ut
veritatem intelligas, rem totam à principiis suis evolvam. Anno
DCCCCLXXXVII. Ludovico V. Francorum Rege extincto, in thro-
num evectus est Hugo Capetus, Parisiensium Comes; is è Regio
quidem Francorum sanguine ortum duxerat, quod alibi ostendi-
mus, sed dubium non erat, deberi Regnum Carolo Lotharingæ
Duci, quippe Ludovici Patruo, proximòque sanguinis Regij; sed
quòd Imperatori, Germanisq; nimium adhæreret, Gallos offen-
derat, averteratque. Natum Civile bellum, Hugone Carolò-
que pro Corona certantibus, & initia quidem Carolo fausta, Lau-
duno tunc Regiâ Civitate Rhemisq; captis, idque ut ferebatur
operâ & proditione Principis Arnulphi, postea Rhemensis Archi-
Episcopi: quas Infulas cum acciperet, juramento se Hugoni Regi
devinxerat, sed Patruj amor juramento & fidei præpotuit, Rhe-
mòsque hosti aperuit. Hugo collectis iterum copijs Lauduni lan-
guentem Carolum obsidet, capitque, & Aurelianis custodiæ man-
dat: secuta Rhemorum deditio, & Arnulphus proditionis ac
Majestatis reus Concilio Rhemensi sistitur, cui inter alios Segui-
nus

(a) Vide Regal. Sacerdot. fol. 58r. (b) Maimb. cit. ch. 29. fol. 169. (c) Epist.
2. Gerberti ad Seguinum Ep. Senon.

nus aderat Archi-Episcopus Senonensis & Apostolicæ Sedis Legatus. In hac Synodo certamen primò fuit de Patrum potestate, an vid: exautorare illis Episcopum liceret sine Romani Pontificis assensu? negabant qui Arnulphum tuebantur, inter quos Abbo Floriacensis Abbas præcipuâ doctrinâ ac sanctitate, & postea Martyr: *Quippe ex sacrorum Canonum sententia majores causas & Episcoporum depositiones Romano Pontifici reservari. Sed vicit opinio adversantium Arnulpho: Missos Romam Legatos octodecim mensium spatio, ad limen palatii præsolatos esse; non admissos, non auditos rediisse; ergo tam longum silentium pro assensu esse, impletumque quidquid Pontifici deberetur tam prolixo obsequio. Stabilitâ Concilij auctoritate damnatus Arnulphus, cum prius delictum confessus esset, sacrisque infulis exutus, & Gerbertus deposito suffectus. Seguinus recusavit sententiæ subscribere; reliqui Episcopi quamvis inviti, metu tamen & reverentiâ Regis Arnulpho infensi vinci se passi sunt: (a) Venerabilis autem Seguinus Archiepiscopus non consensit in degradationem Arnulphi, neque in ordinationem Gerberti; jussio autem Regis urgebat: alij verò Episcopi licet inviti, tamen propter timorem Regis degradaverunt Arnulphum, & ordinarunt Gerbertum. Maimburgus, (b) decipi hunc auctorem dicit, & aperit falsa narrare, nullamque speciem veritatis habentia; se verò hanc Gerberti historiam ex monumentis fide dignissimis, quæque in dubium vocari haud possint, recensere. Si verò ab eo quæras; quæ nam ea sint monumenta fide dignissima? nulla alia profert, quam epistolas Gerberti, & acta Synodi Rhemensis ab eodem Gerberto conscripta; quæ Sectarij nostrorum temporum, perinde ac si Thesaurum reperissent, duplici editione (c) in lucem protulere. Gerbertum verò constat amarissimo in Pontificem animo fuisse, quippe hujus auctoritate sede Rhemensis ejeetum, & ipse fatetur Maimburgus (d) Gerberti scripta, præsertim epistolas ad Seguinum datas plus fellis, quam rationis habere. Ipse Gerbertus, ut habetur in appendice Aimoini, (e) intelligens, quod injustè Pontificalem suscepisset dignitatem, penitentia ductus est; quando videlicet misso Leone Apostolicæ Sedis Legato, novaque Synodo Rhemis coactâ, Arnulphus sedi restitutus*

(a) Aimoin. l. 5. (b) Maimb. de la decad. l. 1. fol. 95. (c) Magdeburg. Centur. 10. cap. 9. & scorsum Francofur. Anno 1600. (d) Maimb. de la decad. l. 1. f. 94. (e) Aimoin. l. 5. c. 45.

tus est Gerberto pulso; qui Gallis offensus, à quibus desertum se viderat, in Germaniam ad Ottonem III. confugit, & hujus patrocínio Pontificatum adeptus est; damnavitque, quæ tantâ olim contentione contra Arnulphum, Romanumque Pontificem declamaverat, sic enim scribit in epistola ad Arnulphum, quam Balluzius recitat: (a) *Quapropter tibi Arnulpho quibusdam excessibus pontificali honore privato subvenire dignum duximus, ut quia tua abdicatio Romano assensu caruit, Romane pietatis munere credaris posse reparari.* Vides hic fatentem Gerbertum, non debuisse sine Romano consensu Archi-Episcopatu exui Arnulphum; & ipse de Marca ac Glossa Pragmaticæ Sanctionis Depositiones Episcoporum soli Pontifici reservatas esse agnoscunt: (b) *Idque in Gallia, reliquisque Orbis Christiani Provincijs receptum esse, & in mores versum.* Ex quibus jam videas, quàm falsò dixerit Maimburgus: *Gerberti scripta esse omni fide dignissima, & quibus cedere debeant, quæ Continuator Aimoini posteritati reliquit.* Ergò ex calculo Maimburgi, quæ ab irato, ab offenso, ab hoste scripta sunt, quæque revocata, correctæ, & in publica Synodo deleta, ac ab hæreticis evulgata in odium sedis Romanæ, *momenta sunt fide dignissima, omnique dubio majora.* Quæ ergo erant indigna fide? Planè vel hoc uno exemplo patet, quantum excæcandis hominum mentibus, delendisque communis vitæ, ac rationis humanæ principijs animi passiones valeant. Quòd verò ad Aimoini Continuatore pertinet, & quem Maimburgus suspectæ fidei reddit; Lectoris omniumque prudentum judicio relinquimus, illi magis fidem habere velint res ferè suorum temporum, sed tamen aliena non sua, & quorum nullâ curâ aut lucro, damnòque tangebatur, narranti; an Gerberto tot titulis offenso, iratòque, & quem ipse Maimburgus (c) *fateretur plus ira, quàm rationi & veritati indulisse.* Jam ergo ex hac Gerberti historia facile intelligas, quàm nihil ad rem faciat Maimburgi argumentum, quàmque multis partibus errer; illa enim Gerberti verba, quibus dicit: *Pontificem admonitum, nec Ecclesiam audientem tanquam Ethnicum & Publicanum habendum esse.* perinde recenset, ac si à Gerberto jam Pontifice dicta essent (ut videlicet tantò sit fortius argumentum ex confessione ipsius Pontificis

(a) Balluz. ad lib. 7. de Marca c. 25. (b) De Marca l. 7. c. 25. n. 9. Guim. in Gl. Pragm. tit. de Concub. (c) Maimb. de la Decad. l. 1. fol. 95.

petitum) sic enim scribit: (a) *Sur quoy ce Pape ecrivait à Seguin, non à point fait de difficulté de s'exprimer en ces termes extrêmement forts, &c. Et infra: Ce Pape peut il faire entendre plus clairement, que les Papes sont soumis au Concile General?* Quibus verbis aperte Lectorem fallit; nec enim Pontificis hoc est testimonium, nec ea Gerbertus scripsit, cum jam Pontifex esset, sed adhuc Monachus, & iratus, offensusque Pontifici, qui unus obstabat, ne infulis Rhemenibus potiretur; imò Pontifex factus se ipsum correxit, revocavitque tam imprudenter olim effusa, ut ex epistola ad Arnulphum ostendi: hæc omnia Maimburgus aut mutavit, aut tacuit, ut ita argumento planè inani inutilique speciem aliquam veritatis asferret artificio planè indigno, & quod non dicam in historico & Sacerdote, sed ne in plebejo quidem feras.

Postquam Maimburgus capite 19. ex Pontificum testimonijs, quæ modò refutavimus, conatus fuisset ostendere Pontifices subiacere Concilio; caput 20. subjungit, in quo testimonia Pontificum recenset, qui sacris Canonibus, sacrorumque Conciliorum Decretis teneri se profitentur; ex quo concludit, infra Concilium Pontifices esse: sed hoc jam supra ad objectionem octavam refutavimus, & ita repetere nolumus jam semel dicta. Illud discussione indiget, quod circa finem ejus capituli de Appellatione ab abusu commemorat, quòdque in sequenti Paragrapho explicandum suscipimus.

I

§. II.

(a) Maimb. Traittè de l'Egl. ch. 19. fol. 169.